JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO KUHUSU SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWA KWA KIPINDI CHA KUANZIA JANUARI, 2018 HADI JANUARI, 2019

Inatolewa chini ya Kanuni ya 117 (15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari,

---

Idara ya Kamati za Bunge
Ofisi ya Bunge,
S.L.P. 941
DODOMA

8 FEBRUARI, 2019

YALIYOMO

SEHEMU YA KWANZA 1

1.0 **UTANGULIZI** 1

1.1 Maelezo ya awali 1

1.2 Majukumu ya Kamati na Msingi wa Utekelezaji Wake 1

1.3 Njia Zinazotumika Kutekeleza Majukumu ya Kamati 2

SEHEMU YA PILI 5

2.0 **SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWA NA KAMATI KATIKA KIPINDI CHA KUANZIA JANUARI, 2018 HADI JANUARI, 2019** 5

2.1 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Mkutano wa Kumi na Tatu wa Bunge 5

2.2 Matokeo ya Uchambuzi Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge 6

2.3 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge 8

2.4 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge 21

SEHEMU YA TATU 37

3.0 **MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI** 37

3.1 Maoni na Mapendekezo kwa Serikali Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge 38

SEHEMU YA NNE 41

4.0 **HITIMISHO** 41

4.1 Shukrani 41

4.2 Hoja 44

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1 Maelezo ya awali

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 117 (15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 naomba kuwasilisha Taarifa ya Mwaka ya Shughuli za Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo. Taarifa hii inahusu majukumu ya uchambuzi wa Sheria Ndogo yaliyotekelezwa na Kamati katika kipindi cha kuanzia Januari, 2018 hadi Januari, 2019.

Taarifa hii imeainisha utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Kumi na Moja wa Bunge. Aidha Taarifa imebainisha matokeo ya Uchambuzi wa Sheria Ndogo mbalimbali zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge pamoja na maoni na mapendekezo ya Kamati kuhusu Sheria Ndogo hizo .

Mheshimiwa Spika, Taarifa hii vilevile inafafanua kuhusu njia mbalimbali zilizotumika katika kutekeleza majukumu ya Kamati sanjari na mapendekezo ya Kamati kuhusu namna bora ambavyo Bunge linaweza kuisimamia Serikali katika mchakato wa utungaji wa Sheria Ndogo.

1.2 Majukumu ya Kamati na Msingi wa Utekelezaji Wake

Mheshimiwa Spika, Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, kinabainisha majukumu ya Kamati ya Kudumu ya Sheria Ndogo kuwa ni kuchambua Sheria Ndogo ili kujiridhisha iwapo zimekidhi matakwa na masharti ya Katiba, Sheria Mama na Sheria nyingine za nchi. Malengo ya masharti haya ya kikanuni ni kulipatia Bunge Mamlaka ya Udhibiti wa Utungaji wa Sheria Ndogo kwa vyombo vingine *(Parliamentary Control Over Subsidiary Legislation)* ambavyo

Bunge limekasimu kwake mamlaka ya kutunga Sheria kwa mujibu wa Ibara ya 97 (5) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977.

Mheshimiwa Spika, Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya **1** ***(The Interpretation of Laws Act, Cap 1 R.E. 2002)*** imeweka masharti maalum yanayotoa mamlaka kwa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya udhibiti wa Sheria Ndogo zinazotungwa na Serikali pamoja na vyombo vyake. Msingi huu unaipa Kamati uwezo wa kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo kwa niaba ya Bunge ambalo ndicho chombo kikuu cha uwakilishi kinachoshauri na kuisimamia Serikali. Hii pia ni kwa sababu Sheria Ndogo zinagusa moja kwa moja maisha ya kila siku ya mwananchi wa kawaida na shughuli za kiuchumi na kijamii zinazofanywa na jamii kubwa ya Watanzania. Shughuli hizo ni pamoja na zifuatazo:-

a) Kilimo cha mazao ya biashara na chakula
b) Ufugaji
c) Uvuvi
d) Biashara za mama lishe
e) Biashara ya usafiri wa "bodaboda"
f) Uchimbaji wa madini
g) Utoaji wa huduma mbalimbali za kijamii

1.3 Njia Zinazotumika Kutekeleza Majukumu ya Kamati

Mheshimiwa Spika, baada ya Sheria Ndogo kutungwa na mamlaka husika na kuchapishwa katika Gazeti la Serikali, Sheria hiyo inatakiwa kuwasilishwa Bungeni *(**laid before the National Assembly**)* ndani ya siku sita (6) ya Vikao vya Bunge (***six sitting days***) katika Mkutano husika. Utaratibu huu ni kwa mujibu wa Kifungu cha 38 (1). Matakwa haya ya Sheria yanapewa nguvu kupitia Kanuni ya 37 (2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge inayosomeka kama ifuatavyo:-

"37. - (2) Nakala za matoleo yote ya Gazeti pamoja na Nyongeza zake zilizochapishwa tangu kikao cha mwisho cha Mkutano wa Bunge uliopita, zitawasilishwa Bungeni na Waziri …"

Baada ya hatua hiyo, Bunge linakuwa na fursa ya kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo iliyowasilishwa kwa mamlaka inayopatikana katika Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kifungu cha 4 cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sheria Ndogo ambazo hutangazwa katika Gazeti la Serikali na kuwasilishwa Bungeni ni kama zifuatazo:-

a) Amri (*Orders*)
b) Matamko (*Proclamations*)
c) Kanuni za Taasisi (*Rules*)
d) Kanuni za Mahakama (*Rules of Court*)
e) Kanuni za Wizara (*Regulations*)
f) Matangazo ya Serikali (*Notices*)
g) Sheria Ndogo za Halmashauri (*By - Laws*)
h) Hati Idhini (*Instruments*)

Mheshimiwa Spika, Sheria Ndogo hizi hutungwa na vyombo mbalimbali vya Serikali ambavyo vimekasimiwa madaraka ya kutunga Sheria Ndogo na Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Hivyo basi, kwa mujibu wa Kanuni ya 117 (8) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Kamati imejiwekea utaratibu wa kutekeleza wajibu wake kwa kufanya yafuatayo:-

a) Kuandaa Orodha ya Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa katika kila Mkutano wa Bunge;

b) Kufanya uchambuzi wa awali wa Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa;

c) Kuandaa Jedwali la Uchambuzi wa Kamati *(Matrix)* linalobainisha matokeo ya Uchambuzi wa Kamati na kuliwasilisha Serikalini ili iandae majibu ya hoja zilizoibuliwa kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni;

d) Kukutana na Wizara husika *(relevant Ministries)* ili kupokea majibu ya Serikali kutokana na Uchambuzi wa Kamati;

e) Kuwasilisha Bungeni Taarifa Kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo uliofanywa na Kamati na kutoa maoni na mapendekezo ili Bunge liridhie kwa Azimio la Bunge *(Parliamentary Resolution)* kwa ajili ya Utekelezaji wa Serikali;

f) Kufanya mafunzo na semina kuhusiana na Mchakato wa Utungaji wa Sheria Ndogo na namna ya uchambuzi wa Sheria Ndogo

SEHEMU YA PILI

2.0 SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWA NA KAMATI KATIKA KIPINDI CHA KUANZIA JANUARI, 2018 HADI JANUARI, 2019

2.1 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Mkutano wa Kumi na Tatu wa Bunge

Mheshimiwa Spika, katika Kipindi cha kuanzia Januari 2018 hadi Januari 2019 katika **Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Mkutano wa Kumi na Tatu wa Bunge**, Serikali iliwasilisha Bungeni Jumla ya Sheria Ndogo Mia Saba na Nne (704) ikilinganishwa na Sheria Ndogo Mia Nne na Nne (404) zilizowasilishwa katika kipindi cha Mwaka 2017 – 2018, hivyo kwa mwaka 2018 – 2019 kumekuwa na ongezeko la Sheria Ndogo Mia Tatu (300) ambazo ni sawa na asilimia 74.2 ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa 2017 - 2018.

Katika kutekeleza jukumu la uchambuzi wa Sheria Ndogo, Kamati ilibaini jumla ya Sheria Ndogo 395 kati ya 704 ambazo ni sawa na asilimia 56.11 zilihitaji kufanyiwa uchambuzi ili kujiridhisha iwapo zinakidhi matakwa ya Katiba, Sheria Mama na Sheria nyingine za Nchi. Aidha katika uchambuzi huo, Kamati ilibaini jumla ya Sheria Ndogo Tisini na Tatu (93) kati ya Mia Tatu Tisini na Tano (395) ambazo ni sawa na asilimia 23. 5 zilikuwa na dosari mbalimbali, ambapo Kamati ilitoa Maoni na Mapendekezo ili kuondoa dosari hizo.

Mheshimiwa Spika, aidha, kwa kuwa Kamati ya Sheria Ndogo ni Kamati ya Sekta Mtambuka, Sheria Ndogo zilizofanyiwa uchambuzi na kubainika kuwa na dosari au masharti yake kuhitaji ufafanuzi wa kina kuhusu maudhui yake, ziligusa Wizara zifuatazo:-

a) Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo;

b) Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi;

c) Wizara ya Fedha na Mipango;

d) Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano;

e) Wizara ya Viwanda, Biashara na Uwekezaji;

f) Wizara ya Madini;

g) Wizara ya Katiba na Sheria

h) Ofisi ya Waziri Mkuu;

i) Wizara ya Maji na Umwagiliaji;

j) Ofisi ya Rais (TAMISEMI);

k) Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto;

l) Wizara ya Nishati;

m) Wizara ya Mifugo na Uvuvi;

n) Wizara ya Kilimo

2.2 **Matokeo ya Uchambuzi Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge**

Mheshimiwa Spika, katika Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mikutano ya Bunge iliyotajwa, Kamati ilibaini kuwepo na dosari mbalimbali na zifuatazo ni baadhi yake:-

a) Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi;

b) Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika Majedwali (Kutorejea Kanuni sahihi, kurejea Kanuni ambazo hazipo, kutorejea kabisa Kanuni na Maudhui ya Jedwali tofautiana na Vifungu);

c) Sheria Ndogo kutozingatia misingi ya uandishi wa Sheria *(Drafting Principles);*

d) Sheria Ndogo kukiuka misingi ya haki za binadamu; na

e) Sheria Ndogo kuweka masharti yasiyoendana na uhalisia *(unreasonable provisions)*.

Mheshimiwa Spika, kwa upande mwingine Kamati imebaini kuwepo kwa changamoto mbalimbali katika Mchakato mzima wa Utungaji wa Sheria Ndogo ambazo zinachangia uwepo wa dosari zilizoainishwa katika Sheria Ndogo zilifanyiwa uchambuzi. Changamoto hizo ni pamoja na zifuatazo:-

a) Uchache wa wanasheria wenye taaluma ya uandishi wa sheria *(legislative drafters)* katika Wizara, Taasisi na Mamlaka za Serikali za Mitaa. Uhaba wa wataalamu hao unasababisha Sheria Ndogo nyingi kufika katika Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali zikiwa tayari zina dosari ambazo zinaweza zisibainike kirahisi na Mwandishi Mkuu wa Sheria wa Serikali *(Chief Parliamentary Draftsman)* kwa sababu naye siyo tu kwamba ana wataalamu wachache, lakini pia ana kazi nyingi.

b) Baadhi ya Halmashauri zimekuwa zikinakili Sheria Ndogo kutoka katika Halmashauri nyingine neno kwa neno *(copying and pasting)* bila kufanya marekebisho ya msingi na kusababisha kunakili Sheria Ndogo zisizoendana na uhalisia wa sababu na madhumuni ya kutungwa kwake.

c) Baadhi ya Wizara kutumia mwanya wa mamlaka waliyopewa na Bunge ya kutunga Sheria Ndogo kuweka masharti ambayo aidha yalikataliwa au kupingwa na Kamati za Kudumu za Bunge wakati wa uchambuzi wa Muswada wa Sheria inayotoa

madaraka *(Principal Act)*. Kwa kufanya hivyo, Kamati ya Sheria Ndogo imekuwa na jukumu kubwa la kushughulikia dosari za masharti yaliyomo ndani ya Sheria Ndogo ambayo yangeweza kupatiwa uhalali kwa kuyaweka masharti hayo katika Sheria Mama.

d) Baadhi ya Mamlaka zilizokasimiwa Mamlaka ya Kutunga Sheria Ndogo, zimekuwa zikitunga Sheria Ndogo zinazopoka Mamlaka ya vyombo vingine vilivyowekwa kwa mujibu wa Sheria za Nchi ya kusimamia Mamlaka hizo. Mfano baadhi ya Kanuni za Wizara kuwa na vifungu ambavyo utekelezaji wake unaingiliana Mamlaka ya Mahakama. Pili Kanuni kuweka majukumu kwa Waziri anayosimamia na ambayo yanaingiliana na Mamlaka ya Waziri mwingine.

e) Baadhi ya Mamlaka zilizokasimiwa Mamlaka ya Kutunga Sheria Ndogo, zimekuwa zikitunga Sheria Ndogo pasipo kuona umuhimu wa kushirikisha wadau ambao ndio walengwa wa Sheria Ndogo husika. Hali hii imeleta changamoto katika utekelezaji wa baadhi ya Sheria Ndogo.

2.3 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge

Mheshimiwa Spika, napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Kumi na Moja wa Bunge Serikali imetekeleza maoni, ushauri na mapendekezo yaliyotolewa na Kamati.

2.3.1 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi wa Bunge

Mheshimiwa Spika, katika Mkutano wa Kumi wa Bunge Serikali iliwasilisha Bungeni jumla ya Sheria Ndogo hamsini (50) ambazo ziligusa Wizara ya Fedha na Mipango na Wizara ya Madini, hata hivyo baada ya uchambuzi wa Kamati ilibainika kuwa ni jumla ya Sheria Ndogo tano (5) tu ndizo zilikuwa na hoja 13 za kiuchambuzi. Hoja hizo zilikuwa ni tatu (3) kwa Wizara ya Fedha na hoja Kumi (10) kwa Wizara ya Madini, ambapo Kamati ilitoa maoni na mapendekezo ili kuondoa dosari hizo zilizojitokeza.

Mheshimiwa Spika, kwa maana ya kulitaarifu Bunge lako tukufu naomba nionyeshe baadhi ya dosari zilizoibuliwa na Kamati na baada ya majadiliano Serikali ilikubaliana na hoja hizo.

Mheshimiwa Spika, kwa mfano katika uchambuzi uliofanyika katika Sheria Ndogo ya ***The Oil and Gas (Revenues Management) Regulations*, 2017** ambayo imetungwa chini Sheria ya ***The Oil and Gas Revenues Management Act*, Sura ya 328**. Kamati ilibaini Sheria Ndogo hii iliyo chini ya Wizara ya Fedha na kuwa na dosari ya kwenda kinyume na Sheria Mama na Sheria nyingine za Nchi. Uchambuzi wa Kamati ulibaini kuwa **Kanuni ya 4(2) (b)** ya Kanuni hizi inampa Waziri wa Fedha jukumu la kushiriki katika majadiliano ya Mikataba ya Kugawana Mapato (*Production Sharing Agreements*) katika Sekta Ndogo ya Mafuta na Gesi Asilia nchini.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliona kuwa Kanuni hii imemuongezea Waziri wa Fedha Majukumu mapya ambayo hayatajwi katika **Kifungu cha 4** cha Sheria ya Usimamizi wa Mapato ya Mafuta na Gesi (*The Oil and Gas Revenues Management Act*), Sura ya 328. Kwa mujibu wa **Kifungu cha 5** na **47** vya Sheria ya Petroli ya mwaka 2015 majukumu yanayoainishwa na Kanuni husika yanapaswa kutekelezwa na Waziri wa Nishati, TPDC na PURA kwa niaba ya Serikali. Majukumu haya hayaingiliani na yale ya

Waziri wa Fedha chini ya Sheria ya Usimamizi wa Mapato ya Mafuta na Gesi **(*The Oil and Gas Revenues Management Act*)**.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliona kwamba, **Kanuni ya 4 (2) (b)** ya Kanuni hizi inaenda kinyume na masharti yaliyowekwa katika **Kifungu cha 36(1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria (*Intepretation of Laws Act*) Sura ya 1 ambacho kinaelekeza kwamba, Sheria Ndogo haipaswi kwenda kinyume na vifungu vya Sheria Mama vinavyoianzisha au Sheria yoyote ya Nchi. Hivyo kwa mantiki ya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Kanuni hiyo ya **Kanuni ya 4(2) (b)** ni batili kwa kiwango inachokinzana na Sheria ya Petroli ya mwaka 2015 na Sheria ya Usimamizi wa Mapato ya Mafuta na Gesi Sura 328.

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa Wizara ya Madini, pamoja na Sheria Ndogo nyingine Kamati pia ilifanyia uchambuzi wa Sheria Ndogo ya ***The Mining (Local Content) Regulations*, 2018**, ambayo imetungwa chini Sheria ya *The Mining Act*, Sura ya 123. Kamati ilibaini Sheria Ndogo hiyo ina vifungu vinavyokwenda kinyume na Sheria Mama. Dosari ilionekana katika **Kanuni ya 3** inayotoa tafsiri ya neno **Kampuni ya mzawa/wazawa (*Indigenous Tanzanian Company*)** kuwa ni ile inayomilikiwa kwa asilimia 51 na Mtanzania/Watanzania na ina asilimia 80 ya watanzania katika nafasi za watendaji wa juu.

Mheshimiwa Spika, Maoni ya Kamati yalikuwa kwamba, tafsiri inayotolewa katika Kanuni hii haipo katika katika Sheria ya Makampuni Sura, 212 ambayo ndiyo Sheria Mama inayosimamia masuala yote ya Makampuni Nchini. Kamati iliona kwamba utaratibu wa kuanzisha tafsiri mpya ya maneno ni vema kuanzia katika Sheria Mama au Sheria nyingine ya Nchi ambayo ni mahususi kwa jambo fulani. Lengo la kufanya hivyo ni kuondoa uwezekano kuwa na maneno mbalimbali yanayofanana yenye tafsiri zinazo tofautiana.

Mheshimiwa Spika, wakati Kamati inachambua Kanuni ya *Local Content* katika sekta ya Madini, hususan The ***Mining* (*Local Content*) *Regulations*, 2018 (GN. 3/2018)**, Kamati ilibaini kwamba tafsiri ya maneno **"*Indigenous Tanzania Company*" na "*Indigenous Tanzanian Bank*" – ie. *"a bank that has one hundred percent Tanzanian or majority Tanzanian shareholding"*** iliyotumika katika Kanuni hizo ina ukakasi. Pamoja na nia njema ya Wizara ya Madini ya kuweka tafsiri hizo, utekelezaji wake una changamoto na unaweza ukawa na matokeo hasi kwa kampuni kama ***Puma Energy Tanzania*** ambapo Serikali inamiliki asilimia hamsini (50%) ya hisa zote na kwa benki ya **NBC *Limited*** ambapo Serikali inamiliki asilimia kumi na tano (15%) ya hisa zote.

Sheria Ndogo hiyo haitambui umiliki wa hisa katika benki ya NBC na katika kampuni ya Puma kuwa ni umiliki wa watanzania na hivyo kuzikosesha kampuni hizo fursa ya kushiriki kiuchumi katika sekta ya madini. Halikadhalika benki na taasisi za fedha nyingi zilizosajiliwa hapa nchini ambazo hazimilikiwi na watanzania kwa asilimia mia moja au kwa hisa nyingi zitakosa fursa ya kushiriki kwenye sekta ya madini. Kamati haiamini kwamba haya ndio yalikuwa madhumuni ya kutungwa kwa Sheria Ndogo hiyo.

Mheshimiwa Spika, napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa, baada ya kukamilika kwa uchambuzi wa Kamati mnamo tarehe 27 na 28 Machi, 2018 uliohusisha Sheria Ndogo Tano (5) ambazo baadhi zimetolewa mfano hapo juu. Kamati ilikutana na Wizara ya Fedha na Mipango pamoja na Wizara ya Nishati ili Kupokea majibu kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi wa Bunge.

Katika Majadiliano hayo na Kamati, Wizara ziliwasilisha majibu yao ambapo zilikubaliana na hoja zote kumi na Tatu (13) zilizoibuliwa na Kamati wakati wa uchambuzi wa Sheria Ndogo Tano (5). Wizara hizo zimeendelea na utaratibu wa kufanya marekebisho.

2.3.2 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge

Mheshimiwa Spika, katika Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge mnamo tarehe 9 Aprili, 2018 Serikali iliwasilisha mezani Sheria Ndogo Mia Moja Ishirini na Moja (121) zilizogusa Wizara mbalimbali. Kamati ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo hizo, na baada ya uchambuzi, Kamati ilibainisha jumla ya Sheria Ndogo Tisa (9) zilikuwa na hoja ishirini na saba (27) za kiuchambuzi. Hoja hizo zilikuwa ni Tisa (9) kwa Wizara ya Ujenzi, hoja Moja (1) kwa Wizara ya Viwanda, Biashara na Uwekezaji, hoja Mbili (2) kwa Wizara ya Nishati, hoja Tisa (9) kwa Wizara ya Ardhi Nyumba na Maendeleo ya Makazi na hoja Tatu (3) kwa Wizara ya Katiba na Sheria ambapo Kamati ilitoa maoni na mapendekezo ili kuondoa dosari hizo zilizojitokeza.

Mheshimiwa Spika, kwa maana ya kulitaarifu Bunge lako tukufu naomba nioneshe baadhi ya dosari zilizoibuliwa katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge kama ifuatavyo:-

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini kuwa Sheria Ndogo ya ***The Urban Planning (Appeals), Regulations*, 2018** ambazo zimetungwa chini ***The Urban Planning Act,*Sura ya 355**, zilikuwa na maudhui yanayokiuka Katiba ya Nchi. Kamati ilibaini katika **Kanuni ya 5(2)** ambayo inaweka sharti la lazima kwa Mahakama mara baada ya kutoa uamuzi, kuwasilisha nakala tatu za hukumu kwa Mamlaka ya Mipango Miji zinazoainisha sababu za kufikia maamuzi yake.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliona kuwa utaratibu uliowekwa na Kanuni hii unaingilia mamlaka ya Mahakama ambayo inajiendesha kwa mujibu wa **Ibara ya 107B** ya **Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977** na taratibu za Kimahakama zilizoanzishwa kwa mujibu wa Sheria za nchi. Ikumbukwe kuwa chombo kinachoweza kuamuru Mahakama kufanya

jambo lolote kwa uamuzi iliyotoa ni Mahakama iliyo juu yake na si chombo au taasisi nyingine nje ya Mfumo wa Mahakama (*Judicial Hierarchy*).

Mheshimiwa Spika, Kifungu cha 36(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinaelekeza kuwa, Sheria Ndogo hazipaswi kuwa na vifungu vinavyokinzana na Sheria Mama iliyoianzisha au Sheria nyingine ya Nchi na ikitokea inakuwa na Vifungu vinavyokinzana, vifungu hivyo vitahesabika kuwa ni batili kwa kiwango ilichokinzana na Sheria Mama au Sheria nyingine yoyote ya nchi.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini pia Kanuni ya *The Urban Planning (Appeals), Regulations*, 2018 zinazoanzishwa chini ya Sheria ya *The Urban Planning Act*, Sura ya 355 ina masharti yanayokinzana na yale yaliyowekwa na Sheria nyingine ya nchi. **Kanuni ya 4 (b) (ii) (iii)** ya Kanuni hii, inaweka sharti kwamba mtu anayetaka kukata rufaa dhidi ya Mamlaka ya Mipango Miji, atapaswa kuwasilisha kwa Mamlaka ya Mipango Miji, orodha ya nyaraka anazotarajia kutumia katika rufaa yake pamoja na nyaraka ambazo hakuwahi kuziwasilisha kwa Mamlaka ya Mipango Miji katika hatua ya usikilizaji wa shauri la awali dhidi ya Mamlaka hiyo.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliona kuwa utaratibu huo si sahihi kwa kuwa, katika hatua hii mrufani hapaswi kuwasilisha ushahidi wa aina yoyote kwa mrufaniwa mpaka pale ambapo kesi yake itakapokuwa imefikishwa mahakamani. Aidha katika hatua ya rufaa mrufani hapaswi kuwasilisha ushahidi mpya mpaka pale tu mahakama itakapoona kuna haja ya kufanya hivyo ili kufikia maamuzi kama inavyoonyeshwa katika **O. XXXIX R. 27** ya Sheria ya Mwenendo wa Kesi za Madai, Sura 33 (*The Civil Procedure Code, Cap 33*).

Mheshimiwa Spika, Kamati ilikuwa na maoni kwamba, kukinzana kwa Kanuni na Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi kama inavyoonekana katika Kanuni za *The Urban Planning (Appeals), Regulations*, 2018 ni kinyume na masharti ya **Kifungu cha 36 (1)** na **Kifungu cha 39(1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1.

Mheshimiwa Spika, kwa msingi huo kamati ilikuwa na maoni kwamba, utaratibu uliowekwa kwa mujibu wa Sheria ya Tafsiri ya Sheria, unaifanya **Kanuni ya 4 (b) (ii) (iii)** ya *The Urban Planning (Appeals) Regulations*, 2018 kuhesabika kuwa ni batili kutokana na kukinzana na masharti yaliyowekwa kwa mujibu wa **Sheria ya Mwenendo wa Kesi za Madai, Sura 33** (*The Civil Procedure Code, Cap 33*).

Mheshimiwa Spika, Sheria Ndogo nyingine iliyobainika na Kamati kuweka masharti yanayokinzana na Sheria Mama ni ***The Urban Planning (Building) Regulations, 2018*** ambayo imetungwa chini ***The Urban Planning Act,* Sura ya 355**. Uchambuzi wa Kamati umebaini dosari katika **Kanuni ya 3** ambayo inatoa tafsiri ya neno "*Vehicle*" ikihusisha vitu kama mkokoteni wa kuvutwa na ng'ombe, baiskeli ya matairi mawili, baiskeli ya matairi matatu. Tafsiri hii ni kinyume na ile inayotolewa na Sheria ya Usalama Barabarani, Sura 168 ambayo haijabainisha vifaa hivyo kuwa ni sehemu ya vyombo vya moto. Halikadhalika masuala ya vyombo vya moto kwa namna yoyote ile hayahusiani na maudhui ya Kanuni hii inayohusu masuala ya mipango miji.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliona kwamba, kuweka katika Sheria Ndogo maneno tofauti na yale yaliyotumika katika Sheria nyingine za nchi ni kinyume na **Kifungu cha 36(1)** na **Kifungu cha 39 (1)** cha Sheria ya Tafsiri za Sheria ambacho kinaeleza kwamba, maneno yatakayotumika katika Sheria Ndogo yanapaswa kuwa na maana sawa na yale yaliyotumika katika Sheria Mama.

Mheshimiwa Spika, katika uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge, Kamati ilibaini dosari mbalimbali za kiuandishi katika Majedwali ikiwa ni pamoja na kutorejea Kanuni sahihi zinazoanzisha Majedwali husika kurejea Kanuni ambazo hazipo na Maudhui ya Jedwali kuwa tofauti na vifungu vya Kanuni.

Mheshimiwa Spika, dosari za uandishi wa Majedwali zilibainika pia Sheria Ndogo za ***The Urban Planning (Building) Regulations, 2018*** zilizotungwa chini ya Sheria ya ***The Urban Planning Act*, Sura ya 355**. Kamati ilibaini dosari katika **Fomu Na 18 na Na. 19** katika **Jedwali la Nne.** Fomu hizo zinarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 77(1) (r)** ambayo haipo katika Sheria Ndogo hii.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri za Sheria, Sura ya 1, majedwali ni sehemu ya Sheria na husaidia kufafanua zaidi maudhui ya kifungu husika katika Sheria. Hivyo kwa Kanuni hizo zilizoonyeshwa kutoweka rejea sahihi za vifungu katika Majedwali husika, si tu zitasababisha changamoto ya usomaji bali pia zinafanya Majedwali hayo kukosa uhalali wa kuwepo katika Kanuni kwa kuwa hayajaanzishwa na vifungu sahihi.

Mheshimiwa Spika, napenda kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa, baada ya kukamilika kwa uchambuzi wa Kamati mnamo tarehe 27 na 28 Machi, 2018. Kamati ilikutana Wizara ya Fedha na Mipango na Wizara ya Madini ili Kupokea majibu kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi wa Bunge. Katika Majadiliano hayo, Wizara zote mbili ziliwasilisha majibu yao ambapo zilikubaliana na hoja zote saba 13 zilizoibuliwa na Kamati na hivyo kuendelea na utaratibu wa kufanya marekebisho ikiwa ni pamoja na kutangaza marekebisho hayo katika Gezati la Serikali.

Mheshimiwa Spika, Aidha kuanzia tarehe 27 - 30 Agosti na 11 Septemba, 2018 Kamati ilikutana na Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Wizara ya Ardhi, Nyumba na Mendeleo ya Makazi, Wizara ya Viwanda na Wizara ya Katiba na Sheria ili Kupokea majibu kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge uliohusisha Sheria Ndogo Tisa (9) ambazo baadhi yake zimetolewa mfano hapo juu.

Katika Majadiliano hayo, Wizara zote Sita ziliwasilisha majibu yao ambapo zilikubaliana na hoja zote Ishirini na Saba (27) zilizoibuliwa na Kamati na hivyo kuendelea na utaratibu wa kufanya marekebisho ikiwa ni pamoja na kutangaza marekebisho hayo katika Gezati la Serikali.

2.3.3 Utekelezaji wa Mapendekezo na Maoni yatokanayo na Uchambuzi wa Kanuni ya Baraza la Sanaa la Taifa, 2018 Iliyowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge

Mheshimiwa Spika, katika Mkutano wa Bunge la Kumi na Moja Serikali iliwasilisha Mezani Sheria Ndogo mbalimbali ikiwemo **Kanuni ya Baraza la Sanaa la Taifa, 2017 (GN Na. 43/2018)**. Mnamo tarehe 11 Septemba, 2018 Kamati ilikutana na Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Mhe. Dkt. Harrison Mwakyembe (Mb) – ili kujibu hoja za kiuchambuzi zilizojitokeza katika Kanuni hizo, ambapo Mheshimiwa Waziri alikiri uwepo wa dosari nyingi katika Sheria Ndogo hiyo. Hivyo aliomba muda wa kuipitia upya ili kurekebisha dosari zilizobainika na kuiwasilisha tena Kanuni hiyo mbele ya Kamati.

Mheshimiwa Spika, mnamo tarehe 23 Januari, 2019 katika vikao vya Kamati kuelekea Mkutano wa Kumi na Nne wa Bunge, Kamati ilikutana na Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo kwa lengo la kupokea majibu ya utekelezaji wa hoja zilizojitokeza katika Uchambuzi wa Kanuni ya BASATA iliyowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Moja wa

Bunge. Kabla ya kubainisha majibu ya Wizara, ni vema kulitaarifu Bunge kuhusu dosari zilizobainika katika Kanuni za BASATA:-

2.3.3.1 **Sheria Ndogo kutoendana na uhalisia wa mambo ikiwemo urahisi wa utekelezaji wake, hali ya uchumi wa walengwa na viwango vya adhabu na faini.**

Mheshimiwa Spika, katika Kanuni za Baraza la Sanaa la Taifa, 2018 zilizotungwa chini ya **Sheria ya Baraza la Sanaa la Taifa**, **Sura ya 204**, Kamati ilibaini kuwa Kanuni zimewekewa masharti yasiyo na uhalisia. **Jedwali la Pili** la Kanuni hizi linatoa sharti kwa Kampuni kulipa ada ya shilingi milioni Tano iwapo litamtumia msanii kutangaza aina fulani ya bidhaa, halikadhalika Kanuni inaelekeza utaratibu wa malipo ya ada hiyo ambapo itatozwa kwa kila tangazo litakalorushwa hewani.

Mheshimiwa Spika, Masharti ya Kanuni hii si halisia kwa kuwa, yamewekwa kwa jumla pasipo kuzingatia mapato ya Kampuni husika inayotangaza biashara hiyo pamoja na mikataba iliyoingiwa kati ya Kampuni hiyo na msanii husika. Hali hii inaweza kuchangia kuzorotesha ustawi wa Kampuni ndogo ambazo zinatangaza bidhaa zake kwa lengo la kuongeza soko la bidhaa zake.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini pia **Kanuni ya 60 (1) (2) (3)** zinaweka masharti ambayo utekelezaji wake unaweza kuwa na changamoto kwa upande wa msanii pia Baraza la Sanaa la Taifa. Kanuni hizo zimeweka sharti kwamba, msanii anayetaka kufanya onesho nje ya nchi kuwa ni lazima aombe kibali kutoka BASATA na baada ya onesho msanii atapaswa kuwasilisha taarifa ya onesho hilo kwa BASATA, iwapo atashindwa kutekeleza hilo itakuwa ni sababu ya kunyimwa kibali cha kufanya maonesho nje ya nchi. Masharti ya Kanuni hii yanaweza kuchelewesha au kukwamisha shughuli za wasanii kutokana na hatua za vibali hasa pale ambapo Baraza litahitaji kufanya mawasiliano na

waandaaji walio nje ya nchi. Aidha Kanuni haiweki bayana ni jinsi gani BASATA itajiridhisha na maudhui ya taarifa iliyowasilishwa na msanii kama ni halali na inalenga kueleza ukweli wa kile kilichofanywa na msanii nje ya nchi.

Mheshimiwa Spika, eneo jingine ambalo limebainika kuwa na dosari ni **Kanuni ya 64** ambayo imeainisha adhabu kwa wasajiliwa wa Baraza au mtu yeyote atakaye bainika kuvunja au kukiuka masharti ya Kanuni. Kamati inaona adhabu hizi ni kubwa na hazina uhalisia iwapo mtu atakiuka masharti yaliyowekwa kwa mujibu wa Kanuni hizi. Mfano wa adhabu hizo ni Msajiliwa au mtu yeyote Kutozwa faini ya papo kwa hapo isiyopungua shilingi 1,000, 000/-; Kufungiwa kazi husika na kutozwa faini ya papo kwa hapo isiyopungua shilingi milioni tatu (Tshs. 3,000,000/=) au; Kuzuiwa kujishughulisha na kazi za sanaa maisha kwa kubainika kulingana na ukubwa wa kosa.

Mheshimiwa Spika, vilevile uandishi wa **Kanuni ya 64** haujaweka bayana kila kosa na adhabu inayostahili kuchukuliwa kwa mtu atakayekiuka masharti ya Kanuni hizi, badala yake adhabu zote zimewekwa kwa ujumla na zinaweza kutolewa kwa pamoja. Kamati inaona kwamba, ni vema uandishi wa Kanuni hii pamoja na masuala mengine uainishe adhabu kwa kosa mahususi badala ya adhabu zote kuwekwa sehemu moja.

Mheshimiwa Spika, Kwa mujibu wa Taarifa ya Baraza la Sanaa la Taifa, inaonyesha kuwa zaidi ya watanzania milioni Kumi (10) wanajishughulisha na kazi mbalimbali za sanaa, ambapo wamekua wanajipatia kipato ili kuendesha maisha yao ya kila siku. Hivyo Kamati iliona kuwa, adhabu zilizowekwa na Kanuni ikiwepo ile ya kumfungia maisha msajiliwa kujishughulisha na shughuli ya sanaa, itapelekea vijana wengi kushindwa kuendesha maisha yao ya kila siku na inaweza kusababisha vijana wengi

kuingia katika makundi ya utumiaji wa madawa au hata kushiriki katika vitendo vingine vya uhalifu ili kuendesha maisha yao.

2.3.3.2 **Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama na Sheria nyingine za Nchi.**

Mheshimiwa Spika, Katika uchambuzi uliofanywa na Kamati, ilibainika kwamba Kanuni ya Baraza la Sanaa la Taifa, 2018 imeweka Kanuni inayokinzana na Masharti ya Sheria Mama. Sehemu ya Pili ya Kanuni hizi inazungumzia kuhusu utaratibu wa kuanziasha Kamati mbalimbali, mfano **Kanuni ya 6** inaeleza kwamba Baraza linaweza kuunda kamati na kamati ndogo za Mikoa na Wilaya ili kurahisisha utekelezaji wa kazi za Baraza kwa ujumla wake, ambapo Kamati zitakuwa ni Kamati ya Utendaji, Kamati ya Maendeleo ya Sanaa; na Kamati ya fedha, Mipango na Uchumi. Utaratibu huu unaowekwa na Kanuni hizi unakwenda kinyume na masharti yaliyowekwa na Sheria Mama chini ya Kifungu cha 14 ambacho kinaweka utaratibu kwamba kutakuwa na Kamati za Baraza la Sanaa la Taifa linaweza kuanzaisha Kamati na kuzipatia majukumu pamoja na mipaka ya utekelezaji wa majukumu hayo.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia ilibaini eneo lingine linaloonesha kuwa **Kanuni za Baraza la Sanaa la Taifa, 2018** zimekiuka Masharti na Maudhui ya **Sheria ya Baraza la Sanaa, Na. 23 ya 1984**. **Jedwali la Pili** la Kanuni hizi pamoja na masuala mengine, limeainisha gharama mbalimbali zinazopaswa kulipwa kwa ajili ya vibali vya kumbi za maonesho ya sanaa na burudani. Utaratibu na malipo ya vibali vya kumbi za sanaa na burudani si moja ya majukumu ya Baraza la Sanaa la Taifa yaliyoainishwa kwa mujibu wa **Kifungu cha 4 cha Sheria ya Baraza la Sanaa, Na. 23 ya 1984** ambayo ndio imetoa Mamlaka ya kutungwa kwa **Kanuni za Baraza la Sanaa la Taifa, 2018.**

Mheshimiwa Spika, Baraza la Sanaa la Taifa kuweka utaratibu wa kusimamia vibali vya kumbi za sanaa na burudani sio tu ni kwenda kinyume

na Sheria Mama, pia inafanya watoa huduma za kumbi hizo kuingia gharama mara mbili kwa kuwa Halmashauri nazo zimekuwa zikitoza ushuru mbalimbali kupitia huduma hizo. Hii inaweza kupelekea kuongezeka kwa gharama za kukodi kumbi za maonyesho ya sanaa na burudani.

Mheshimiwa Spika, aidha uchambuzi wa Kamati umebaini kwamba maudhi ya Kanuni za Baraza la Sanaa la Taifa, 2018 zimeingiza zaidi suala la udhibiti jambo ambalo halielezwi na Sheria Mama kuwa ni sehemu ya majukumu ya Baraza.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaona kuwa Kanuni hii inakwenda kinyume na **Kifungu cha 36 (1)** na **Kifungu cha 39 (1)** cha **Sheria ya Tafsiri za Sheria, Sura ya 1** vinavyoeleza bayana kuwa, vifungu vya Sheria Ndogo havipaswi kutofautiana na vile vya Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi. Halikadhalika maneno yatakayotumika katika Sheria Ndogo yanapaswa kubeba maana ile ile iliyotumika katika Sheria Mama iliyoianzisha Sheria Ndogo husika.

Mheshimiwa Spika, kutokana na dosari hizo zilizoainishwa hapo juu, Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo imeifahamisha Kamati kwamba, imepeleka mapendekezo kwa Mwanasheria Mkuu wa Serikali kupitia Barua yenye **Kumb. Na. DA. 31/339/01/88** ili kufanyia marekebisho ya **Sheria ya Baraza la Sanaa, Na. 23 ya 1984** katika maeneo yanayohusu adhabu kwa wasanii, majedwali kupishana na vifungu, tozo za kumbi za burudani, ada za matangazo ya biashara na udhibiti wa vibali vya wasanii kwenda kufanya maonesho nje ya nchi.

Hatua ya kufanya marekebisho katika Kanuni za Baraza la Sanaa ni ya mpito ili kuondoa changamoto zilizobainika katika Kanuni kwasasa. Serikali ipo katika mchakato wa kuandaa Sera ya Utamaduni ambayo itapelekea kuandikwa upya kwa Sheria ya BASATA ambayo itakuwa na ushirikishaji mpana wa wadau wote wa kazi za sanaa.

2.4 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge

Mheshimiwa Spika, Taarifa hii pia inahusisha uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge. Uchambuzi wa Sheria Ndogo hizo pia umetekelezwa na Kamati katika kipindi cha kuanzia Januari, 2018 hadi Januari, 2019, hata hivyo taarifa zake hazikuwasilishwa Bungeni kama ilivyokuwa kwa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Mezani katika Mkutano wa Kumi na Kumi na Moja, ambazo taarifa yake liliwasilishwa Bungeni mnamo tarehe 13 Septemba, 2018.

Mheshimiwa Spika, kwa ridhaa yako naomba niwasilishe uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge ili bunge liweze kuazimia maoni na mapendekezo ya Kamati.

2.4.1 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mbili

Mheshimiwa Spika, Katika Mkutano wa Kumi na Mbili wa Bunge Serikali iliwasilisha Mezani Sheria Mia Tatu Thelathini na Nne (334). Sheria Ndogo hizo ziligawanyika katika mchanganuo ufuatao:-

a) Miongozo *(Guidelines)* - 14;
b) Sheria Ndogo za Halmashauri *(By- Laws)* – 143;
c) Kanuni za Wizara *(Regulations)* – 64;
d) Kanuni za Taasisi *(Rules)* – 17;
e) Amri *(Orders)* – 23;
f) Matangazo *(Notices)* – 72; na
g) Hati Rasmi *(Instruments)* – 1.

Mheshimiwa Spika, katika mchanganuo wa Sheria Ndogo ulioainishwa, Kamati ilichambua na kubaini dosari mbalimbali katika Sheria Ndogo hamsini (50). Baada ya Uchambuzi wa Sheria Ndogo hizo Kamati imetoa

maoni na ushauri kwa lengo la kuboresha maudhui ya Sheria hizo kama inavyoonekana katika **Jedwali la Uchambuzi** lililoambatishwa. Kwa ajili ya kulitaarifu Bunge kuhusu uchambuzi uliofanyika, baadhi ya dosari zilizobainika katika Kanuni hizo ni kama ifuatavyo:-

2.4.1.1 **Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi.**

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini kuwa baadhi ya Sheria Ndogo zilizotungwa na vyombo mbalimbali vilivyokasimiwa jukumu la kutunga Sheria Ndogo zinakwenda kinyume na masharti yaliyowekwa na Sheria Mama au Sheria Nyingine za Nchi. Kifungu cha 36 (1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinabainisha kwamba, Sheria Ndogo yoyote inapaswa kutokiuka masharti ya Sheria ya Bunge inayotoa mamlaka ya kutungwa kwake au Sheria nyingine yoyote ya Nchi.

Mheshimiwa Spika, Sheria Ndogo iliyobainika kuwa na dosari ya kwenda kinyume na Sheria Mama na Sheria nyingine za Nchi ni ***The Tanzania Communications Regulatory Authority (Complaints Committee) Rules*, 2018 (GN Na. 203/2018)** ambazo zimetungwa chini Sheria ya ***The Tanzania Communications Regulatory Authority Act* Na. 12/ 2013**. Uchambuzi wa Kamati umebaini kuwa, **Kanuni ya 21 (1) (2)** inatoa haki ya kukata rufaa kwenda Baraza la Usuluhishi *(Fair Competition Commission)* kwa mtu ambaye hajaridhika na maamuzi yaliyotolewa na Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania. Hata hivyo Kanuni ya 21 (2) imeainisha sababu tatu za rufaa ambazo mrufani atapaswa kuwasilisha katika Baraza la Usuluhishi.

Uandishi wa **Kanuni ya 21(2)** ni kinyume na **Kifungu cha 42 (3)** Sheria Mama ya ***The Tanzania Communications Regulatory Authority Act,* Na.12 / 2003** ambayo imeainisha sababu Nne za rufaa ikiwemo sababu inayoonesha kwamba Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania haikuwa na

uwezo wa kuamua shauri. Kimsingi sababu hiyo ya rufaa haipo katika Sheria Ndogo ya ***The Tanzania Communications Regulatory Authority (Complaints Committee) Rules, 2018***.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaona kuwa Kanuni hii kutokuweka sababu ya rufaa kwamba, **Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania haikuwa na uwezo wa kuamua shauri**, sio tu imepunguza wigo wa sababu za rufaa ambazo mrufani anaweza kutumia kwenda katika baraza la Usuluhishi, bali pia inaweza kusababisha Mamlaka kuamua mashauri ambayo haina uwezo nayo ***(powers to determine)*** na maamuzi hayo kutoweza kupingwa mahali popote.

Mheshimiwa Spika, aidha kwa upande mwingine Kamati imebaini kuwa, Kanuni ya ***The Tanzania Communications Regulatory Authority (Complaints Committee) Rules*, 2018** chini ya **Kanuni ya 21(3)** inatamka kuwa uamuzi wa Baraza la usuluhishi utakuwa ni wa mwisho. Kamati inaona kwamba, Masharti ya Kanuni hii hayakupaswa kuwa sehemu ya Kanuni hizi, kwa kuwa masuala haya yalipaswa kuwa katika Sheria ya ***The Fair Competition Act,*** na Kanuni zake zinazoziainisha hatua zinazoweza kufuatwa na mtu ambaye hajaridhika na maamuzi ya Baraza la Usuluhishi.

Kamati inaona kwamba, masuala yanayohusu Baraza la usuluhishi yanaangukia chini ya Wizara ya Viwanda, Biashara na uwekezaji ambayo ndio inasimamia Sheria na Kanuni zinazohusu masuala ya ushindani na si Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano.

Mheshimiwa Spika, kwa msingi huo dosari katika Kanuni ya 21(1) na 21(3) ya Kanuni hizi zinaenda kinyume na masharti yaliyowekwa katika Kifungu cha 36 (1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria Sura ya 1 ambacho kinaelekeza kwamba, Sheria Ndogo haipaswi kwenda kinyume na vifungu vya Sheria Mama vinavyoianzisha au Sheria yoyote ya Nchi.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo ya ***The Petroleum (Liquefied Petroleum Gas Operations) Rules, 2018*** **(GN. Na. 376/2018)** ambayo imetungwa chini Sheria ya ***The Petroleum Act***, **Sura 392** na kubaini kuwa ina kifungu kinachokwenda kinyume na Sheria Mama ya ***The Petroleum Act***, **Sura 392**. Kamati imebaini dosari katika **Kanuni ya 5** ya Sheria Ndogo hii, ambayo inatamkwa kwamba mtu yeyote atakayejenga miundombinu ya gesi pasipo kupata kibali cha EWURA kuwa atakuwa ametenda kosa na atatakiwa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni ishirini au kifungo kisichopungua miaka mitatu na kisichozidi miaka mitano au adhabu zote kwa pamoja.

Uchambuzi wa Kamati umebaini kwamba, adhabu inayotolewa na Kanuni hii imeweka ukomo wa juu wa adhabu ya Kifungo kuwa ni miaka mitano kwa mtu aliyetenda kosa hilo. Adhabu hii, ni tofauti na ile iliyowekwa na **Kifungu cha 127 (2) cha Sheria ya Petroli, 2015 Sura 392 (Sheria Mama)** ambacho hakiweki ukomo wa juu wa adhabu kwamba kifungo kisizidi muda wa miaka mitano, badala yake imeacha utashi huo kwa watoa maamuzi.

Mheshimiwa Spika, kamati inaona kwamba, uandishi wa kuweka ukomo wa juu wa adhabu katika Kanuni ya 5 ni mzuri kwa kuwa unaondoa uwezekano wa watoa maamuzi kutumia vibaya utashi *(**discretion**)* waliopewa katika kutoa maamuzi. Hata hivyo, licha ya maudhui mazuri ya Kanuni hiyo, ukweli unabaki kuwa, Kanuni hiyo inatofautiana na **Kifungu cha 127(2)** cha Sheria Mama ambacho hakiweki ukomo wa juu wa adhabu ya kifungo kuwa ni miaka mitano.

Kamati iliona kwamba**,** kutofautiana kwa Kanuni ya ***The Petroleum (Liquefied Petroleum Gas Operations) Rules, 2018*** na Sheria Mama ya ***The Petroleum Act***, **Sura 392** ni kinyume na **Kifungu cha 36 (1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinachobainisha kwamba, Sheria Ndogo yoyote inapaswa kutokiuka masharti ya Sheria

inayotoa mamlaka ya kutungwa kwake au Sheria nyingine yoyote ya Nchi.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo ya **Sheria Ndogo za (Ushuru wa Masoko na Magulio) za Halmashauri ya Wilaya ya Mtwara, 2018 (GN Na. 351/2018)** ambayo imetungwa chini Sheria ya **Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa Sura 290** na kubaini kuwa ina kifungu kinachokwenda kinyume na Sheria nyingine za Nchi. Kamati ilibaini kuwa **Kifungu cha 15 (2)** cha Sheria Ndogo hizi, kinatoa Mamlaka kwa Mkuu wa Soko kwa kushirikiana na Kamati ya Wadau kufunga Soko kwa sababu za dharura baada ya kutoa taarifa kwa Mkurugenzi wa Halmashauri husika.

Kamati iliona kuwa utaratibu uliowekwa na Kifungu hiki cha Sheria Ndogo hii hautoi haki ya kupata taarifa kwa Jamii husika (Umma) pamoja na watu wanaofanya biashara katika maeneo hayo kuhusu mpango wa kufunga Soko au Gulio husika, ambao kimsingi ndio wanufaika wa Masoko/Magulio hayo. Ni vema Sheria Ndogo ikabainisha pia wajibu wa utoaji wa taarifa kwa umma ili waweze kufahamu kuhusu kufungwa kwa soko kwa kuwa wao ni wanufaika wa huduma inayotolewa.

Mheshimiwa Spika, kutokana na maelezo yaliyotolewa kuhusu Maudhui ya **Kifungu cha 15 (2)** cha Sheria Ndogo, Kamati iliona kwamba Kifungu hiki kinakinzana na matakwa ya **Kifungu cha 5** cha **Sheria ya Kupata Habari (*The Access to Information Act, 2016*), 2016** ikisomwa pamoja na **Ibara ya 18 (2)** ya **Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977** ambazo zinazungumzia kuhusu suala la haki ya kupewa taarifa wakati wote kuhusu matukio mbalimbali nchini ambayo yanahusiana na maisha na shughuli za wananchi, halikadhalika masuala muhimu yanayohusu jamii. Hivyo ni vema Sheria Ndogo hii kuandikwa vizuri kwa kuzingatia matakwa ya Sheria nyingine za Nchi.

2.4.1.2 **Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika Majedwali (Kutorejea Kanuni sahihi, kurejea Kanuni ambazo hazipo, kutorejea kabisa Kanuni na Maudhui ya Jedwali kutofautiana na Vifungu vinavyo yaanzisha)**

Mheshimiwa Spika, katika uchambuzi wa Kamati ilibaini pia baadhi ya Sheria Ndogo kuwa na Makosa ya uandishi katika Majedwali, kwa mfano Sheria Ndogo ya ***The Tax Revenue Appeals Tribunal, Rules*** **2018 (GN Na. 222/2018)**, ambayo imetungwa chini Sheria ya ***The Tax Revenue Appeals Act***, **Sura 408**.

Kama zilivyo sheria nyingine, sheria hii pia ina Majedwali ambayo yanaweka ufafanuzi wa Kanuni mbalimbali katika Sheria Ndogo hii. Hata hivyo Kamati imebaini dosari katika rejea za Kanuni zinazoanzisha Majedwali. Kwa mfano, **Fomu Na. TRT.** 3 iliyopo katika Jedwali la Kwanza inafanya rejea ya kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 9 (3)** ambayo kimsingi haipo katika Sheria Ndogo hizi. Kamati imeona kwamba rejea sahihi yenye maudhui yanayoendana na **Fomu Na. TRT. 3** yanaainishwa chini ya **Kanuni ya 10 (2).**

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi wa Kamati pia ulibaini dosari mbalimbali katika uandishi wa Majedwali katika **Sheria Ndogo za (Ushuru wa Masoko na Magulio) za Halmashauri ya Manispaa ya Kigamboni**, **2018 (GN Na. 330/2018)** ambazo zimetungwa chini ya **Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa Sura 290**. Mfano, Sheria Ndogo hii imeonesha kwamba Jedwali la Kwanza linaanzishiwa chini ya **Kifungu cha 5 (1)**, hata hivyo baada ya uchambuzi imebainika kuwa rejea ya Kifungu haina usahihi, kwa kuwa kifungu hicho kinazungumzia kuhusu wajibu wa Halmashauri na si masuala yaliyoainishwa katika Jedwali yanayohusiana na ushuru. Kamati imeona kwamba, kurejea sahihi ya kuanzisha Jedwali la Kwanza la Sheria Ndogo ni **Kifungu cha 4** ambacho ni mahsusi kuhusu masuala ya Ushuru ambayo ndiyo yanaainishwa katika Jedwali la Kwanza.

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Kamati pia ulibaini **Sheria Ndogo ya *The Fair Competition, Rules 2018* (GN Na. 344/2018)** ambazo zimetungwa chini ya ***The Fair Competition Act, Sura 285*** ina dosari nyingi za uandishi wa Majedwali. Mfano wa dosari hizo ni katika **Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi ambalo liliandikwa pasipo kuweka rejea ya Kanuni inayolianzisha. Uchambuzi wa Kamati ulibaini kwamba, maudhui ya Jedwali la Kwanza yanaendana na yale yaliyopo katika Kanuni ya 8 ya Kanuni hizi.

Mheshimiwa Spika, Kamati iliona kwamba ni vema uandishi wa Majedwali katika sheria uzingatie kurejea Kanuni sahihi zinazoanzisha Majedwali husika, kwa kuwa Majedwali hufafanua zaidi masharti ya utekelezaji wa Kanuni husika katika Sheria Ndogo. Hivyo kwa kutorejea vifungu sahihi sio tu inaondoa maana ya masharti ya **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria ambacho kinatambua Majedwali kuwa ni sehemu ya sheria, bali pia inaleta changamoto katika usomaji mzuri wa sheria husika.

2.4.1.3 **Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uchapaji na kutozingatia Misingi ya Uandishi wa Sheria *(Drafting Principles)***

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini jumla ya Sheria Ndogo mbili zina dosari za kiuchapaji na uandishi. Mfano ni **Sheria Ndogo za (Ushuru za Mazao) za Halmashauri ya Wilaya ya Pangani, 2018 (GN Na. 346/2018)** ambazo zmetungwa chini ya **Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa Sura 290***,* Sheria Ndogo imebainika kuwa na makosa ya kiuandishi ambapo inaonekana ina Majina ya Halmashauri mbili yaani, moja ni **Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Wilaya ya Muleba** na jina lingine ni **Sheria Ndogo za (Ushuru wa Mazao) za Halmashauri ya Wilaya ya Pangani**.

Mheshimiwa Spika, Aidha Kamati ilibaini pia, Sheria Ndogo ya ***The Railway (Safety Standards of Infrustructure and Rolling Stock) Regulations, 2018* (GN. Na. 401/2018)** ambazo zinaanzishwa chini ya ***The Railway Act, (Na.***

10/2017) ina Majina ya Kanuni mbili tofauti, moja ni Kanuni ya ***The Social Security Regulatory Authority (Annual Levy), 2018*** na jina lingine ni ***The Railway (Safety Standards of Infrustructure and Rolling Stock) Regulations, 2018***. Kamati ilibaini kuwa pamoja na kuwa dosari ya kuweka majina mawili, Sheria Kanuni hizi zimetungwa na kusainiwa na Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano mwenye Mamlaka na ***The Railway (Safety Standards of Infrustructure and Rolling Stock) Regulations, 2018***.

Mheshimiwa Spika, dosari ya Sheria Ndogo kutofuata misingi ya uandishi imebainika pia katika Kanuni za ***The Public Health (Water Borne, Water Washed and Other Water Related Diseases Prevention) Regulations, 2018*** **(GN Na. 175/2018)** zilizotungwa chini ya Sheria ya ***The Public Health Act*****, Sura 99**. Vifungu vyote vya Sheria Ndogo hii vimeandikwa pasipo kuwekewa maelezo ya pembeni ya Kifungu (*Marginal notes*), hali ambayo inachangia changamoto katika usomaji mzuri wa Sheria.

Mheshimiwa Spika, dosari za kiuandishi zilizobainika katika Sheria Ndogo zilizochambuliwa na Kamati, zinaweza kusababisha mantiki na madhumuni yaliyokusudiwa katika vifungu husika kutofikiwa na hivyo kuleta changamoto katika utekelezaji wake.

2.4.1.4 **Sheria Ndogo kuweka Vifungu visivyo na Uhalisia (*Unrealistic Provisions*)**

Mheshimiwa Spika, katika utungaji wa Sheria pamoja na masuala mengine huzingatia uwekaji wa vifungu ambavyo utekelezaji wake unakuwa na uhalisia na kutokuwa kandamizi kwa watumiaji wa Sheria Ndogo husika. Uchambuzi wa Kamati umebaini Sheria Ndogo moja ina vifungu visivyo na uhalisia. Mfano, sehemu ya Saba ya **Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Manispaa ya Musoma, 2018 (GN Na. 235/2018)** zilizoanzishwa chini ya Sheria ya **Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura 290** inaweka viwango vya ushuru wa kupakua na kushusha mizigo sokoni, ambapo muhusika atapaswa kulipa Tshs. 50,000/- kwa kila tani ya mazao atakayoshusha ikiwemo matunda ya aina zote

yatakayoshushwa katika eneo la soko na maeneo mengine ya Halmashauri.

Aidha Sehemu hii ya **Saba ya Jedwali la Kwanza** inaweka viwango vya ushuru wa bidhaa za viwandani zitapakiwa au kupakuliwa sokoni kuwa zitatozwa kiwango Tshs. 2,000/- kwa kila katoni itakayopakiwa au kupakuliwa katika eneo la soko na maeneo mengine ya Halmashauri.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaona kwamba, viwango vya ushuru vilivyowekwa kwa ushushaji wa tani za mazao yakiwemo matunda pamoja na katoni za bidhaa mbalimbali za viwandani vinaweza kukosa uhalisia kwa baadhi ya bidhaa zinazotozwa. Hii ni kwasababu faida inayopatikana kutokana na kuuzwa kwa aina fulani ya katoni za bidhaa za viwandani ni ndogo kuliko kiwango cha ushuru wa Tshs. 2,000/- kinachotozwa kwa kila katoni kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii.

Mheshimiwa Spika, aidha kwa vipindi tofauti Serikali imeonesha jitihada za dhati zenye lengo la kukwamua wakulima na wafanyabiashara kwa kuondoa tozo mbalimbali ambazo ni kero. Hivyo Kamati inaona kwamba, Sheria Ndogo hii inaweza irekebishe vifungu ambavyo utekelezaji wake unaweza kuwa na changamoto wakati wa utozaji wa ushuru. Hali hii ya utozaji wa viwango vya ushuru vilivyowekwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo vinaweza kusababisha wafanyabiashara kutoleta aina fulani za bidhaa katika masoko na hivyo kupelekea upungufu wa bidhaa hizo.

2.4.2 Uchambuzi wa Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Tatu wa Bunge

Mheshimiwa Spika, Katika Mkutano wa Kumi na Mbili wa Bunge Serikali iliwasilisha Mezani Sheria Mia Moja Sabini na Tisa (179). Sheria Ndogo hizo ziligawanyika katika mchanganuo ufuatao:-

a) Sheria Ndogo za Halmashauri *(By- Laws)* – 70;
b) Kanuni za Wizara *(Regulations)* – 10;

c) Kanuni za Taasisi *(Rules)* – 3;

d) Amri *(Orders)* – 50; na

e) Matangazo *(Notices)* – 46

Mheshimiwa Spika, Kamati ilichambua na kubaini dosari mbalimbali katika Sheria Ndogo Ishirini na Sita (26), ambapo imetoa Maoni na Mapendekezo kwa lengo la kuboresha maudhui ya Sheria hizo kama inavyoonekana katika **JEDWALI LA UCHAMBUZI** lililoambatishwa. Kwa ajili ya kulitaarifu Bunge kuhusu uchambuzi uliofanyika, naomba kunainisha baadhi ya dosari kama ifuatavyo:-

2.4.1.5 **Sheria Ndogo kwenda kinyume na Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi.**

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Kamati umebaini Sheria Ndogo kuweka vifungu vinavyokinzana na Sheria Mama. Mfano wa Sheria Ndogo hizo ni Sheria ya ***The Petroleum (Natural Gas) (Processing) Rules,* 2018** iliyotungwa chini ya Sheria ya Petroli yaani ***The Petroleum Act*, Sura 392. Kanuni ya 43 (2)** ya Sheria Ndogo inaweka adhabu kwa mtu atakayejenga miundombinu ya Gesi pasipo kupata kibali cha EWURA atakuwa ametenda kosa na atatakiwa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni ishirini au kifungo kisichopungua miaka miwili na kisichozidi miaka mitano au adhabu zote kwa pamoja. Hata hivyo adhabu inayotolewa na Kanuni hii ni tofauti na ile inayotolewa na **Kifungu cha 127 (2)** cha **Sheria ya Petroli** ambacho kinaeleza adhabu isipungue miaka miwili na pia hakiweki ukomo wa juu wa adhabu wa kifungo kwa muda wa miaka mitano.

Kamati inaona kwamba, dosari hii ni kinyume na **Kifungu cha 36 (1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo ya ***The Commission Of Human Rights And Good Governance (Appointments***

Procedure For Commissioners) Regulations, 2018 ambayo imetungwa ***The Commission For Human Rights And Good Governance Act* 391**. Kamati imebaini kuwa Kanuni ya **2** ya Sheria Ndogo hii inakwenda kinyume Sheria Mama kwa kutoa Tafsiri ya maneno ***Chairman*** na ***Vice - Chairman*** ambayo yanakosa msingi wa Kikatiba na Kisheria kwa kuwa haifanyi rejea ya **Ibara ya 129(2) (a)-(b)** ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977 pamoja na **Kifungu cha 7 (1) (a)** cha **Sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Sura 391**. Kamati naona kwamba, ni vema tafsiri ya maneno hayo ingezingatia rejea ya tafsiri ya maneno Kamishna na Makamishna Wasaidizi iliyorejea Katiba ya nchi na Sheria Mama kwa kuwa maneno husika ni zao la sheria hizo.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo Tatu (3) zilizo chini ya Wizara ya Mifugo na Uvuvi ambazo ni ***The Grazing – Land and Animal Feed Resources (Registration, Branding, Labeling and Sealing) Regulations, 2018, The Grazing – Land and Animal Feed Resources (Registration of Animal Feed Resources Products) Regulations, 2018 na The Grazing Land and Animal Feed Resources (Import and Export of Animal Feed Resources) Regulations 2018***.

Uchambuzi wa Kamati umebaini kwamba Kanuni hizi zina dosari hasa ile ya kukinzana na Sheria Mama ya ***The Grazing-Land and Animal Feed Resources Act, Sura 180.*** Mfano katika Sheria Ndogo ya ***The Grazing Land and Animal Feed Resources (Import and Export of Animal Feed Resources) Regulations 2018*** ambapo **Kanuni ya 20** inatoa adhabu kuhusu mtu atakayekiuka masharti ya yaliyowekwa kwa mujibu wa Kanuni hizi kuwa ikithibitika atapaswa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni tano au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili au adhabu zote kwa pamoja. Adhabu hii haipo kwa mujibu wa adhabu zinazotolewa na Sheria Mama. Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1)** ya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 inayotaka Sheria Ndogo kutokinzana na Sheria Mama.

Mheshimiwa Spika, mnamo tarehe 22 Januari, 2019 Kamati ilikutana na Wizara ya Mifugo na Uvuvi ili kupokea majibu kutokana na dosari zilizoibuka katika Kanuni hizo. Mhe. Waziri wa Mifugo na Uvuvi alifafanua kwamba kuna Mapendekezo ya marekebisho ya Sheria Mama ya ***The Grazing-Land and Animal Feed Resources Act, Sura 180*** ambayo hayajawasilishwa Bungeni. Marekebisho hayo yamebeba mambo mengi yaliyojitokeza katika Kanuni hizi. Kutokana na ushauri wa Kamati, Waziri aliiambia Kamati kwamba, anasitisha matumizi ya Kanuni hizi mpaka pale marekebisho ya Sheria Mama yatakapowasilishwa na Kupitishwa na Bunge**.**

2.4.1.6 **Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika Majedwali (Kutorejea Kanuni sahihi, kurejea Kanuni ambazo hazipo, kutorejea kabisa Kanuni na Maudhui ya Jedwali tofautiana na Vifungu)**

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini **Sheria Ndogo za (Kodi ya Majengo) za Halmashauri ya Wilaya ya Newala, 2018** ambayo imetungwa chini ya **Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, Sura 290** ina dosari nyingi za uandishi wa Majedwali. Mfano **Jedwali la Saba** linafaya rejea ya **Kifungu cha 4 (2)** ambacho hakipo, hata hivyo rejea sahihi iliyopaswa kurejewa **Kifungu cha 7(3) (i)**. Aidha **Jedwali la Nane** pia makosa ya rejea ya Kifungu kinachoanzisha Jedwali hilo. Sheria Ndogo inafanya rejea ya **Kifungu cha 4 (3)** kuanzisha Jedwali hilo, kimsingi kifungu hicho hakipo katika Sheria hizi, Kamati inaona kuwa rejea sahihi iliyapaswa kuwa ni **Kifungu cha 7(4)**.

Mheshimiwa Spika, Ni vema uandishi wa Majedwali katika Sheria Ndogo uzingatie kurejea sahihi ya Kanuni zinazoanzisha Majedwali husika, kwa kuwa Majedwali hufafanua zaidi masharti ya utekelezaji wa Kanuni husika katika Sheria Ndogo. Hivyo kwa kutorejea vifungu sahihi sio tu inaondoa maana ya masharti ya **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria ambacho kinatambua Majedwali kuwa ni sehemu ya sheria, bali pia inaleta changamoto katika usomaji mzuri wa Sheria husika.

2.4.1.7 **Sheria Ndogo kutozingatia misingi ya uandishi wa Sheria *(Drafting Principles)***

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini baadhi ya Sheria Ndogo kuwa na makosa ya uandishi katika vifungu. Mfano ni **Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Wilaya ya Biharamulo**, **2018** ambazo zimetungwa chini ya **Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa, 290**. Vifungu vya 10, 11 na 12 vimebainika kutoweka mpangilio mzuri wa maelezo ya vifungu ***(Marginal Notes)*** ambapo maelezo ya **Kifungu cha 11** yamewekwa katika **Kifungu cha 10** na yale ya **Kifungu cha 12** kuhusu kufuta Sheria ya mwaka 2014 yamewekwa katika **Kifungu cha 11** kinachohusu kufifilisha kosa.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia imebaini **Sheria Ndogo za (Hifadhi ya Mazingira) za Halmashauri ya Mji wa Kondoa, 2018** ambazo zimetungwa chini ya **Sheria za Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji), Sura 288** imeweka vifungu visivyo na masharti mahsusi (*Specific*). **Kifungu cha 4** kinaeleza kuwa Halmashauri itaamuua ni kiasi gani cha mifugo kinapaswa kufugwa katika maeneo mbalimbali. Aidha **Kifungu cha 5 (e)** cha Sheria Ndogo kinaweka katazo kuwa ni marufuku mfugaji kufuga mifugo mingi katika eneo dogo.

Mheshimiwa Spika, Kimsingi kutoweka idadi ya mifugo inayotakiwa na ukubwa wa eneo kwa kulinganisha na idadi ya mifugo. Maudhui ya Vifungu hivi yanaweza kutekelezwa vibaya na wasimamizi ya Sheria Ndogo hii.

Kamati ina maoni kwamba, ni vema **Halmashauri ya Mji wa Kondoa** na Halmashauri nyingine nchini zenye Sheria zilizo na masharti kama haya zizingatie agizo la Mhe. Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Dkt. John Pombe Joseph Magufuli alilolitoa tarehe 15 Januari, 2019, ambapo pamoja na masuala mengine, ameziagiza Mamlaka husika kubainisha maeneo ya hifadhi za wanayamapori na misitu ambayo hayana

wanyamapori na misitu ili yagawiwe kwa wakulima na wafugaji kwa kuwa wanapata taabu ya maeneo ya kufugia na kuzalisha mazao.

Hivyo basi, ni vema kuondoa vifungu vinavyoendelea kuwanyima haki wafugaji na badala yake wajielekeze katika maagizo ya Mhe. Rais kwa kuwasiliana na Mamlaka husika zilizopewa jukumu hilo ili kuondoa changamoto zinazowakabili Wakulima na Wafugaji nchini.

Mheshimiwa Spika, Aidha, Kamati imebaini baadhi ya Sheria Ndogo kuweka vifungu visivyo wazi na mahususi (***Specific***). Mfano ni **Kifungu cha 5(3)** cha **Sheria Ndogo za (Ushuru wa Madini ya Ujenzi) za Halmashauri ya Wilaya ya Ukerewe, 2018** ambazo zimetungwa chini ya **Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa,** 290 kinatoa sharti kuwa, Halmashauri itakuwa na uwezo wa kufunga machimbo yoyote ya madini ya ujenzi kama itaona kufanya hivyo ni **kwa maslahi ya Halmashauri na umma kwa ujumla.**
Kifungu hiki hakijaweka bayana aina ya maslahi ya Umma yanayokusudiwa katika Sheria hii na wala sheria haitoi tafsiri ya mantiki ya Maslahi ya Umma, ili kuepuka matumizi mabaya ya Mamlaka hayo wakati wa utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi. Aidha Kifungu hakijaweka sharti la halmashauri kutoa taarifa kwa mchimbaji wa madini kabla ya kusitisha leseni husika, halikadhalika kifungu hakijaonyesha sharti la fidia kwa mtu anayesitishiwa leseni yake kwa kigezo cha kuwepo kwa maslahi ya umma ili kufidia gharama za alizowekeza katika machimbo husika.

Mheshimiwa Spika, uwekezaji katika shughuli za uchimbaji wa madini ya ujenzi unahitaji mtaji mkubwa ambapo wachimbaji hupata mitaji kupitia mikopo kutoka Taasisi mbalimbali za fedha ili kufanikisha shughuli hizo.
Hivyo kitendo cha Halmashauri kufuta leseni pasipo kuonyesha hatua na taratibu za ufutaji wa leseni husika kunaweza kusababisha hasara kubwa kwa wawekezaji waliofutiwa leseni. Kamati ina maoni kuwa ni vema kifungu hiki kikafanyiwa marekebisho ili kuweka mazingira rafiki ya uwekezaji katika shughuli za uchimbaji wa madini ya ujenzi.

Mheshimiwa Spika, Kamati pia imebaini **Sheria Ndogo za (Hifadhi ya Mazingira) za Halmashauri ya Wilaya ya Newala, 2018** imeweka Kifungu kuhusu malipo ya faini pasipo kuanisha kiwango stahiki.

Kifungu cha 6 (2) kinatamka kuwa, Mfugo wowote utakao kamatwa ukizurura ovyo utatozwa faini na gharama nyingine zitakazojitokeza kama itakavyoamriwa na Halmashauri. Sheria Ndogo hizi kutoainisha wazi viwango vya faini vitakavyolipwa kunaweza kukwamisha utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi hasa kutokana na matumizi mabaya ya kifungu hiki kutokana na kukosa uwazi wa viwango vya faini.

Mheshimiwa Spika, Aidha utaratibu uliowekwa na Kifungu hiki umekuwa ukileta changamoto kubwa hapa nchini, ambapo mifugo hukamatwa na wafugaji kujikuta wanatozwa faini kubwa na zisizo na uhalisia kwa kadri ambavyo halmashauri zinaona inafaa. Hali hii imepelekea wafugaji kujikuta wakishindwa kulipa viwango hivyo vya faini na kupelekea mifugo yao kupigwa mnada.

Aidha kwa minajili ya uandishi wa Sheria, utaratibu huu wa utozaji wa viwango vya ushuru ni Kinyume na masharti ya **Kifungu cha 43 (2) (a)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka viwango vya ada au tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*).

2.4.1.8 **Sheria Ndogo kukiuka misingi ya haki za binadamu**

Mheshimiwa Spika, katika Sheria Ndogo ya ***The Commission Of Human Rights And Good Governance (Appointments Procedure For Commissioners) Regulations, 2018*** ambayo imetungwa ***The Commission For Human Rights And Good Governance Act* 391.** Kamati ilibaini **Kanuni ya 7(1)** ya Kanuni inatoa sharti kuwa, hatua ya kuutangazia umma orodha ya Majina ya walioomba nafasi za Ukamishna itaruhusu umma/Wananchi kuwasilisha maoni yao kwa Katibu wa Kamati ya Uteuzi

dhidi Majina husika. Aidha, **Kanuni ya 7(2)** inatamka kuwa Kamati ya Uteuzi inaweza kukubaliana na Maoni ya Wananchi/Umma na kuyafanyia kazi kwa namna itakavyoona inafaa.

Maoni ya Kamati ni kuwa, Kanuni hii haiainishi utaratibu na vigezo vitakavyotumika kukataa au kukubali maoni ya Wananchi na wala haitoi utaratibu utakaowezesha Mwombaji wa Ukamishna aliyetajwa au kutolewa maoni hasi dhidi yake kupata haki ya kujitetea kabla ya Kamati ya Uteuzi kufanya maamuzi, hivyo ni vyema Kanuni ingeainisha na kuzingatia haki ya kujitetea kwa mujibu ya **Ibara ya 13(6) (a)** ya **Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977**.

SEHEMU YA TATU

3.0 MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI

a) Kamati inashauri Serikali kufanya mapitio ya Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa Bungeni tangu Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Mkutano wa Kumi na Tatu wa Bunge ambazo zimebainika kuwa na makosa ya kiuandishi na kiuchapaji ili kuondoa dosari hizo na kuzitangaza katika Gazeti la Serikali kufikia Mkutano wa Kumi na Tano Bunge.

b) Kamati inashauri Mamlaka zilizokasimiwa jukumu la kutunga Sheria Ndogo kuhakikisha vifungu vya sheria mbalimbali za Halmashauri vyenye maudhui yanayofanana viwe na uandishi wa mtiririko wa maudhui unaofanana kwa kuzingatia mazingira ya utekelezaji wa Sheria hizo.

c) Kamati inashauri Mamlaka zinazopewa jukumu la kutunga Sheria Ndogo zishirikishe Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali katika hatua za uandaaji wa Sheria Ndogo kwa lengo la kuondoa dosari mbalimbali zinazojitokeza.

d) Kamati inaishauri Serikali iendelee na programu za utoaji wa mafunzo ya uandishi wa sheria kwa Maafisa Sheria. Mafunzo hayo yatasaidi kupunguza makosa ya uandishi katika Sheria Ndogo kabla ya Sheria Ndogo hizo kuchapishwa katika Gazeti la Serikali.

e) Kamati inashauri kuwa, Mamlaka/ Taasisi zilizokasimiwa Mamlaka ya kutunga Sheria Ndogo zishirikishe wadau katika hatua za mwanzo za uandaaji wa Sheria Ndogo. Lengo ni kupunguza au kuondoa changamoto mbalimbali zinazoweza kujitokeza wakati wa utekelezaji wa Sheria Ndogo husika.

f) Kamati inashauri Mamlaka zinazotunga Sheria Ndogo kuepuka mtindo wa kunakili (***Copy and Pasting***) Sheria. Kwa kufanya hivyo itasaidia makosa yaliyo katika Sheria Ndogo yanayotumika katika eneo moja la utawala kutohamishiwa katika Sheria Ndogo inayoenda kutumikaeneo jingine.

g) Kamati inashauri Taasisi/Mamlaka zinazotunga Sheria Ndogo kuacha kutunga Kanuni ambazo zinaweka vifungu vinavyonyang'anya majukumu ya Vyombo/Mamlaka nyingine za nchi.

3.1 Maoni na Mapendekezo kwa Serikali Kuhusu Sheria Ndogo Zilizowasilishwa Katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge

Mheshimiwa Spika, mapendekezo haya yameandaliwa kwa muhtsari kuzingatia matokeo ya uchambuzi uliofanywa na Kamati katika Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni katika Mkutano wa Kumi na Mbili na Kumi na Tatu wa Bunge na yamefafanuliwa kwa kirefu katika Jedwali la Uchambuzi ambalo limeambatishwa na Taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, mapendekezo ya Kamati ni kama ifuatavyo:-

3.1.1 Dosari ya Uandishi wa Majedwali ikilinganishwa na Vifungu vya Sheria

KWA KUWA, katika uchambuzi wa Kamati imebainika kuwa baadhi ya Sheria Ndogo zina dosari mbalimbali katika majedwali kuhusu vifungu vinavyoanzisha majedwali husika;

NA KWA KUWA, kwa mujibu wa Kifungu cha 25 (2) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinabainisha kwamba Majedwali ni sehemu ya Sheria;

KWA HIYO BASI, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari katika Majedwali zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hizo.

3.1.2 Kukinzana na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi.

KWA KUWA, baadhi ya Sheria Ndogo zilizofanyiwa uchambuzi na Kamati zilibainika kuwa na vifungu vinavyokinzana na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za nchi;

NA KWA KUWA, kukinzana huko ni kwenda Kinyume na masharti ya Kifungu cha 36 cha Sheria ya Tafsiri za Sheria kinachotoa sharti kwa Sheria Ndogo kutokwenda kinyume na masharti ya Sheria Mama au Sheria nyingine za Nchi;

NA KWA KUWA, kukinzana huko kunaharamisha Kanuni husika kwa kiwango ilichokinzana na Sheria Mama;

KWA HIYO BASI, Bunge linaazimia kwamba, Wizara zinazohusika, zifanye marekebisho katika Sheria Ndogo hizo ili kuondoa vifungu vinavyokwenda kinyume na masharti ya Sheria Mama au na Sheria nyingine za nchi.

3.1.3 Kutozingatia Misingi ya Uandishi wa Sheria *(Drafting Principles)*

KWA KUWA, katika uchambuzi wa Kamati imebainika kwamba baadhi ya Sheria Ndogo zina dosari mbalimbali za kiuandishi;

NA KWA KUWA, dosari hizo zimesababisha mantiki na madhumuni yaliyokusudiwa katika vifungu husika kutofikiwa na hivyo kuleta changamoto katika utekelezaji wake;

KWA HIYO BASI, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari za kiuandishi zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hizo.

3.1.4 **Masharti yasiyo na uhalisia ikiwemo urahisi wa utekelezaji wake, hali ya uchumi wa walengwa na viwango vya adhabu na faini.**

KWA KUWA, katika uchambuzi wa Kamati imebainika kuwepo kwa dosari zinazoweka vifungu vyenye masharti yasiyo na uhalisia;

NA KWA KUWA, kwa dosari hizo zinaweza kupelekea kuwepo ugumu katika utekelezaji wake na hivyo kukandamiza wanaolengwa na Sheria Ndogo husika;

KWA HIYO BASI, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari katika vifungu vyenye masharti yasio na uhalisia zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hizo.

3.1.5 **Kukiuka Misingi ya Haki za Binadamu**

KWA KUWA, katika uchambuzi wa Kamati imebainika Sheria Ndogo kuwa na dosari ya kuweka kifungu kinachokiuka misingi ya haki za binadamu;

NA KWA KUWA, kwa dosari hizo zinaweza kupelekea kubinya haki ya kukata rufaa dhidi ya maamuzi yaliyotolewa na vyombo vyenye Mamlaka ya kutoa maamuzi;

KWA HIYO BASI, Bunge linaazimia kwamba, Wizara ambayo Sheria Ndogo yake imebainika kuwa na dosari za kuweka kifungu kinachokiuka misingi ya haki za binadamu, ifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari hiyo.

SEHEMU YA NNE

4.0 HITIMISHO

4.1 Shukrani

Mheshimiwa Spika, napenda kutumia fursa hii kutoa shukrani zangu za dhati kwako binafsi na Bunge lako tukufu kwa kuweka utaratibu wa taarifa ya Kamati ya Sheria Ndogo kuwasilishwa katika Bunge lako tukufu.

Mheshimiwa Spika, kipekee kabisa niwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Sheria Ndogo kwa kazi kubwa na nzuri ya kuchambua Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Kumi, Mkutano wa Kumi na Moja, Mkutano wa Kumi na Mbili na Mkutano wa Kumi na Tatu wa Bunge na hatimaye kufanikisha taarifa hii. Kwa heshima kubwa naomba kuwatambua majina yao kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Andrew John Chenge, Mb - **Mwenyekiti**
2. Mhe. William Mganga Ngeleja,Mb - **M/Mwenyekiti**
3. Mhe. Aida Joseph Khenani, Mb
4. Mhe. Khamis Mtumwa Ali, Mb
5. Mhe. Rashid Ali Abdallah, Mb
6. Mhe. Mlinga Goodluck Asaph, Mb
7. Mhe. John John Mnyika, Mb
8. Mhe. Halima James Mdee, Mb
9. Mhe. Elibariki Emmanuel Kingu, Mb
10. Mhe. Ridhiwani Jakaya Kikwete, Mb
11. Mhe. Sabreena Hamza Sungura, Mb
12. Mhe. Sadifa Juma Khamis, Mb
13. Mhe. Anne Kilango Malecela, Mb
14. Mhe. Zainab Athman Katimba, Mb
15. Mhe. Salome Wycliffe Makamba, Mb
16. Mhe. Twahir Awesu Mohammed, Mb

17. Mhe. Taska Restituta Mbogo, Mb
18. Mhe. Mary Deo Muro, Mb
19. Mhe. Easther Lukago Midimu, Mb
20. Mhe. Catherine Nyakao Ruge, Mb

Mheshimiwa Spika, kipekee kabisa naomba nimshukuru Mhe. Jenista Mhagama (MB) – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge, Kazi, Vijana, Ajira na Walemavu) kwa kuendelea kuweka uratibu mzuri wa kuwasilisha Mezani Magazeti ya Serikali pamoja na viambatisho vyake (Sheria Ndogo) kwa wakati, pia uratibu mzuri wa uwasilishaji wa Jedwali la Uchambuzi kwa Wizara husika ambazo Sheria Ndogo zake zimebainika kuwa na dosari. Hali hii kwa muda wote imekuwa ikiiwezesha Kamati kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi mkubwa. Aidha, niwashukuru Mawaziri na Naibu Mawaziri wa sekta mbalimbali kwa kufika mbele ya Kamati na kujibu hoja zilizoibuliwa na Wajumbe wa Kamati na pia kwa kuanza hatua za utekelezaji wa mapendekezo ya Kamati ili kuondoa dosari mbalimbali zilizojitokeza katika Sheria Ndogo. Kwa heshima na taadhima naomba niwatambue kwa jinsi walivyofika mbele ya Kamati kama ifuatavyo:-

a) Mhe. Jenista Mhagama (Mb) **– Waziri wa Nchi Ofisi ya Waziri Mkuu;**

b) Mhe. William Lukuvi (Mb) – **Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi**;

c) Mhe. Prof. Makame Mbarawa (Mb) - **Waziri wa Maji na Umwagiliaji;**

d) Mhe. Selemani Jaffo (Mb) – **Waziri wa Nchi Ofisi ya Rais (TAMISEMI);**

e) Mhe. Ummy Mwalimu (Mb) – **Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto;**

f) Mhe. Dkt. Philip Mpango (Mb) – **Waziri wa Fedha na Mipango;**

g) Mhe. Dkt Harrison Mwakyembe (Mb) – **Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo;**

h) Mhe. Charles Mwijage (Mb) – **Waziri wa Viwanda, Biashara na Uwekezaji;**

i) Mhe. Luhaga Mpina (Mb) – **Waziri wa Mifugo na Uvuvi;**

j) Mhe. Dkt. Medard Kalemani (Mb) – **Waziri wa Nishati;**

k) Mhe. Eng. Isack Kamwelwe (Mb) – **Waziri Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano;**

l) Mhe. Dr. Charles Tizeba (Mb) – **Waziri wa Kilimo;**

m) Mhe. Prof. Palamagamba Kabudi (Mb) – **Katiba na Sheria;** na

n) Mhe. Stanslaus Nyongo (Mb) – **Naibu Waziri wa Madini**;

Mheshimiwa Spika, aidha napenda kuwashukuru kwa dhati Watumishi wa Ofisi ya Bunge chini ya uongozi mahiri wa Ndg. Stephen Kagaigai, Katibu wa Bunge kwa ushirikiano wanaoipatia Kamati ili iweze kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Aidha, nimshukuru Mkurugenzi wa Kamati Ndg. Athuman Hussein akisaidiwa na Bi. Angelina Sanga, Mkurugenzi Msaidizi wa Kamati kwa usimamizi mzuri wa Shughuli za Kamati.

Mheshimiwa Spika, mwisho lakini si kwa umuhimu, niwashukuru Makatibu wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo, Ndg. Yona Kirumbi, Ndg. Angela Shekifu, Ndg. Mkuta Masoli, Ndg. Stanslaus Kagisa wakisaidiwa na Ndg. Paul Chima kwa kuratibu vyema Shughuli za Kamati hadi kukamilika kwa taarifa hii.

4.2 **Hoja**

Mheshimiwa Spika, baada ya kueleza shughuli zilizotekelezwa na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo na kufafanua matokeo ya uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni kwa kipindi cha kuanzia Januari, 2018 hadi Januari, 2019**,** sasa naomba kutoa hoja kwamba Bunge lipokee , lijadili, na hatimaye kuikubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye Taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.

Andrew J. Chenge
MWENYEKITI
KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO
8 Februari, 2019

KIAMBATISHO

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO

JEDWALI LA UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO SABINI NA SITA (76) ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA KUMI NA MBILI NA KUMI NA TATU WA BUNGE, 2018

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA KUMI NA MBILI WA BUNGE						
TOLEO NA. 15 LA TAREHE 13 APRILI, 2018						
1.	**GN NA. 144** 13 APRILI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA SERENGETI	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA(MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**kifungu cha 22 (1)** kuwa na dosari ya uandishi kwa kutumia neno 'kupika' badala ya 'kupima'.	**Kifungu cha 22 (1)** kifanyiwe marekebisho kwa kuliandika kwa usahihi Neno 'kupimwa' badala ya neno'kupikwa'.
TOLEO NA. 17 LA TAREHE 27 APRILI, 2018						
2.	**GN NA. 170** 27 APRILI, 2018	THE PUBLIC HEALTH (STANDARDS OF SANITARY FITMENTS PLUMBING AND LATRINES) REGULATIONS, 2018	PUBLIC HEALTH ACT (SURA 99) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 171**	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO	**Jedwali la Pili** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 11** ambayo siyo sahihi. Rejea sahihi ilitakiwa kuwa **Kanuni ya 12 (4).**	**Jedwali la Pili** lifanyiwe Marekebisho kwa kufanya Rejea sahihi ya **Kanuni ya 12 (4).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
3.	**GN NA. 171** 27 APRILI, 2018	THE WEIGHTS AND MEASURES (METROLOGICAL CONTROL OF ELECTRICITY AND NATURAL GAS METERS) REGULATIONS, 2018	THE WEIGHTS AND MEASURES ACT (SURA 340) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 54(1) (j), (aa) na (bb)**	WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI	**Fomu C ya Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi inarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 35** ambayo siyo sahihi. Rejea sahihi ilitakiwa kuwa **Kanuni ya 33.**	**Fomu C ya Jedwali la Kwanza** ifanyiwe Marekebisho kwa kufanya Rejea sahihi ya **Kanuni ya 33.**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
TOLEO NA. 18 LA TAREHE 4 MEI, 2018						
4.	**GN NA. 174** 4 MEI, 2018	THE TOWN PLANNERS (REGISTRATION) REGULATIONS, 2018	THE TOWN PLANNERS (REGISTRATION) ACT (SURA 426)	WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI	1. **Jedwali la Kwanza** limefanya rejea ya **Kanuni ya 29** bila kufanya rejea ya **4 (3), 5 (1) (i), 5 (2) (i), 10, 11 na 17**	1. Jedwali la Kwanza lifanyiwe marekebisho kwa kuongeza rejea stahiki ya Kanuni husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			Zimetungwa chini ya Kifungu cha 31		ambazo zinaainisha maudhui ya Jedwali husika. 2. **Jedwali la Nne la Kanuni** hizi limerejea **Kanuni ya 4(1)** pekee bila kuongeza rejea ya **Kanuni ya 4(5)** yenye maudhui ya Jedwali husika. 3. **Kanuni ya 26(3)** inafanya rejea ya **Form Na. TPR 7** bila kurejea Jedwali la Nne lenye kuainisha Fomu husika.	2. **Jedwali la Nne** lifanyiwe marekebisho kwa kuongeza rejea ya **Kanuni ya 4(5).** 3. **Kanuni ya 26(3)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Jedwali la Nne.**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					4. Uandishi wa ***Town Planners'Practicing Licence*** inayofuata baada ya **Fomu Na.12** katika **Jedwali la Nne** la Kanuni hizi, haufanyi rejea ya Kanuni inayoanzisha Leseni hiyo wala haiainishi kama ni Fomu au la. Kimsingi, maelezo kuhusu Leseni hii (***Planners'Practicing Licence)*** yameainishwa chini ya **Kanuni ya 9 ya** Kanuni hizi.	4. Marekebisho yafanywe katika uandishi wa *Town Planners' Practicing Licence* inayofuata baada ya **Fomu Na.12** katika **Jedwali la Nne.**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
5.	**GN NA. 175** 4 MEI, 2018	THE PUBLIC HEALTH (WATER BORNE, WATER WASHED AND OTHER WATER RELATED DISEASES PREVENTION) REGULATIONS,	THE PUBLIC HEALTH ACT (SURA 99) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 171(3) (o)**	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO	1. Vifungu vyote vya Kanuni hizi havina *Marginal Notes.*	1. Kanuni hizi zifanyiwe marekebisho kwa kuandika *Marginal Notes* katika vifungu vyake husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		2018			2. **Jedwali la Pili** la Kanuni hizi linafanya rejea ya **Kanuni ya 4** ambayo siyo sahihi. Pia **Kanuni ya 8** iliyorejewa katika Jedwali hili hairejei Jedwali la Pili. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo	2. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
6.	**GN NA. 194** 4 MEI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA BUKOBA, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 14** cha Sheria Ndogo hizi kuhusu kufifilisha kosa hakifanyi rejea ya **Jedwali la Pili** ambalo limeanzishwa chini ya Kifungu hicho, dosari ambayo inaathiri Muunganiko wa maudhui stahiki na usomaji mzuri wa Sheria.	**Kifungu cha 14** kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Jedwali la Pili.**
TOLEO NA. 19 LA TAREHE 11 MEI, 2018						
7.	**GN NA. 203** 11 MEI, 2018	THE TANZANIA COMMUNICATIONS REGULATORY	TANZANIA COMMUNICATIONS REGULATORY AUTHORITY ACT	WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA	1. **Kanuni ya 21 (1) (2)** inatoa haki ya kukata rufaa	1. Kanuni ifanyiwe marekebisho ili kuendana na

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		AUTHORITY (COMPLAINTS COMMITTEE) RULES, 2018	(NA.12 / 2003) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 47 (2) (f)**	MAWASILIANO	kwenda Baraza la Usuluhishi *(Fair Competition Tribunal)* kwa mtu ambaye hajaridhika na maamuzi yaliyotolewa na Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania. Hata hivyo **Kanuni ya 21 (2)** imeainisha sababu tatu tu za rufaa ambazo mrufani atapaswa kuwasilisha katika Baraza la Usuluhishi kinyume na **Kifungu cha 42 (3)** Sheria Mama ya ***The Tanzania***	masharti ya **Kifungu cha 42 (3)** cha Sheria Mama.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					***Communications Regulatory Authority Act*, Na.12 / 2003** ambacho kimeanisha sababu Nne za rufaa ikiwemo, kuonyesha kwamba Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania haikuwa na uwezo wa kuamua shauri iliyopelekewa *(Utra Vires)*. Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1) na 39(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 2. **Kanuni ya 21(3)**	2. Kanuni ifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inatamka kuwa uamuzi wa Baraza la usuluhishi utakuwa ni wa mwisho. Kanuni hii haikupaswa kuwekwa katika Kanuni hizi, kwa kuwa masuala haya yalipaswa kuwekwa katika Sheria ya ***The Fair Competition Act,*** na Kanuni zake zinazoziainisha hatua zinazoweza kufuatwa na mtu ambaye hajaridhika na maamuzi ya Baraza hili. Aidha, masuala yanayohusu Baraza	marekebisho kwa kufuta **Kanuni ya 21(1) (3)** kwa kuwa haipaswa kuwepo katika Kanuni hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					la usuluhishi yanaangukia chini ya Wizara ya Viwanda, Biashara na uwekezaji ambayo inasimamia Sheria na Kanuni zinazohusu masuala ya ushindani na si Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano. Hii ni kinyume na **Kifungu cha 36 (5)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1.	
8.	**GN NA. 206** 11 MEI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA USAFI WA MAZINGIRA) ZA	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA(MAMLAKA ZA WILAYA)	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 13** cha Sheria Ndogo hizi hakina *Marginal Notes.* Dosari hii ya	**Kifungu cha 13** kifanyiwe marekebisho kwa kuandika *Marginal*

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		HALMASHAURI YA WILAYA KALAMBO, 2018	(SURA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**		kiuandishi inaathiri usomaji kwa kukosa Muunganiko kati ya maneno ya utangulizi ambayo hayapo na Maudhui ya Kifungu husika.	*Notes* katika Kifungu
9.	**GN NA. 209** 11 MEI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MADINI YA UJENZI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA KALAMBO, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 5(3)** cha Sheria Ndogo hizi kinatoa sharti kuwa, Halmashauri itakuwa na uwezo wa kufunga machimbo yoyote ya madini ya ujenzi kama itaona kufanya hivyo ni **kwa maslahi ya Halmashauri na umma kwa ujumla.** Kifungu hiki hakijaweka bayana aina ya	Kifungu kifanyiwe marekebisho ili kufafanua dhana ya maslahi ya umma.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					maslahi ya Umma yanayokusudiwa katika Sheria hii na wala sheria haitoi tafsiri ya mantiki ya Maslahi ya Umma, ili kuepuka matumizi mabaya ya Mamlaka hayo wakati wa utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi.	
TOLEO NA. 20 LA TAREHE 18 MEI, 2018						
10.	**GN NA. 222** 18 MEI, 2018	THE TAX REVENUE APPEALS TRIBUNAL, RULES 2018	THE TAZ REVENUE APPEALS ACT (SURA 408) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 33**	WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO	**Fomu TRT.3** katika Jedwali la Kwanza inafanya rejea ya kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 9(3)** ambayo haipo. Rejea sahihi ni **Kanuni ya 10(2).**	**Fomu TRT.3** katika **Jedwali la Kwanza** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Kanuni inayoianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria hii aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
TOLEO NA. 21 LA TAREHE 25 MEI, 2018						
11.	**GN NA. 228** 25 MEI, 2018	THE PLANTS BREEDERS' RIGHTS, REGULATIONS 2018	THE PLANTS BREEDERS' RIGHTS ACT (SURA 344) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 58**	WIZARA YA KILIMO	Kanuni inaanzisha **Jedwali la Pili** pasipo kuonyesha limeanzishwa chini ya Kanuni ipi. Dosari za kiuandishi	**Jedwali la Pili** lifanywe marekebisho kuweka Kanuni husika inayoanzisha Jedwali la Pili.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
12.	**GN NA. 235** 25 MEI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA MUSOMA, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6 (1) na 16 (1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Sehemu ya Saba ya Jedwali la Kwanza** inaweka viwango vya ushuru wa kupakua na kushusha mizigo sokoni ambapo muhusika	1. Jedwali lifanyiwe marekebisho kurekebisha viwango vya ushuru.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					atapaswa kulipa Tshs. 50,000/- kwa kila tani ya mazao atakayoshusha ikiwemo matunda ya aina yoyote yatakayoshushwa katika eneo la soko na maeneo mengine. 2. **Sehemu ya Saba ya Jedwali la Kwanza** inaweka viwango vya ushuru wa bidhaa za viwandani zitapakiwa au kupakuliwa sokoni zitatozwa kiwango Tshs. 2,000/- kwa	2. Jedwali ifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kila katoni itakayopakiwa au kupakuliwa katika eneo la soko na maeneo mengine. Kimsingi kiwango hiki hakina uhalisia kwa baadhi ya bidhaa kwani, faida inayopatikana kwa katoni katika baadhi ya bidhaa ni ndogo kulinganisha na kiwango cha ushuru kinachotozwa. 3. **Sehemu ya Kumi na Tano ya Jedwali**	3. Jedwali lifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					la Kwanza inaweka viwango vya ushuru wa stendi za mabasi pasipo kuainisha iwapo unalipwa kwa kila safari, siku au mwezi.	
TOLEO NA. 24 LA TAREHE 15 JUNI, 2018						
13.	**GN NA. 256** 15 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA SAME, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Kwanza** la Sheria Ndogo hizi linafanya rejea ya **Kifungu cha 4 (1)** bila kuongeza rejea ya **Kifungu cha 5 (1)** chenye maudhui yanayofanana na Jedwali husika. Kimsingi, **Jedwali la Kwanza** la Sheria	**Jedwali la Kwanza** lifanyiwe Marekebisho kwa kuongeza rejea ya **Kifungu cha 5 (1).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Ndogo hizi linaanzishwa chini ya **Kifungu cha 4 (1)** ikisomwa pamoja na **5 (1).** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
14.	**GN NA. 257**	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA	OFISI YA RAIS	1. **Jedwali la Kwanza** la Sheria Ndogo hizi	1. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	15 JUNI, 2018	USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MISENYI, 2018	MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	(TAMISEMI)	linafanya rejea ya **Kifungu cha 4(1)** bila kuongeza rejea ya **Kifungu cha 5(1)** chenye maudhui yanayofanana na Jedwali husika. Kimsingi, **Jedwali la Kwanza** la Sheria Ndogo hizi linaanzishwa chini ya **Kifungu cha 4(1)** ikisomwa pamoja na **5(1).** 2. **Kifungu cha 5(1)** kinarejea kuanzisha Jedwali pasipo kutaja ni Jedwali la ngapi kwa kuwa	Marekebisho kwa kuongeza rejea ya **Kifungu cha 5(1).** 2. Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha ni Jedwali la ngapi linalorejewa.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria Ndogo ina Majedwali zaidi ya Moja. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
15.	**GN NA. 262** 15 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO NA MAGULIO) ZA	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 22 (2)** cha Sheria Ndogo hizi kinatoa Mamlaka kwa	1. **Kifungu cha 22 (2)** kifanyiwe Marekebisho kwa kuainisha sharti la

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		HALMASHAURI YA WILAYA YA TEMEKE, 2018	(SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6 (1) na 16 (1)**		Halmashauri kwa kushirikiana na Kamati ya Wadau kufunga Soko kwa sababu zakidharura baada ya kutoa tarifa kwa Mkurugenzi wa Halmashauri husika. Hata hivyo, Kifungu hiki cha Sheria ndogo hizi hakitoi haki ya kupata taarifa kwa Jamii husika kuhusu mpango wa kufunga Soko au Gulio husika, ambao ndiyo Wadau wanufaika wa	kutoa taarifa kwa Umma/Jamii kabla ya kufunga Soko/Gulio husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Masoko/Magulio hayo. Kifungu hiki kinakinzana na matakwa ya ***Kifungu cha 5 cha Sheria ya Kupata Habari (The Access to Information Act, 2016) ya mwaka 2016*** ikisomwa pamoja na ***Ibara ya 18(d) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977.*** Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria,	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sura 1 2. **Kifungu cha 27(2)** cha Sheria Ndogo hizi kuhusu Ada ya kupangisha eneo, kinafanya rejea ya **Jedwali la Pili** badala ya kufanya rejea ya **Jedwali la Kwanza** linalohusu Ada na Ushuru. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu	2. **Kifungu cha 27(2)** kifanyiwe marekebisho kwa kurejea **Jedwali la Kwanza.**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi. 3. **Kifungu cha 29(1)** cha Sheria Ndogo hizi kuhusu Ushuru wa kupakua na kupakia mizigo, kinafanya rejea ya **Jedwali la Pili** badala ya kufanya rejea ya Jedwali la Kwanza linalohusu Ada na Ushuru. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa	3. **Kifungu cha 29(1)** kifanyiwe marekebisho kwa kurejea **Jedwali la Kwanza.**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
16.	**GN NA. 263** 15 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA ZA UPIMAJI NA UKAGUZI WA RAMANI ZA VIWANJA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA TEMEKE, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Tatu** linafanya rejea ya **Kifungu cha 12** cha Sheria Ndogo hizi ambacho hakipo. Rejea sahihi ilitakiwa kuwa **Kifungu cha 10.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa	**Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kifungu cha 10** cha Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
17.	**GN NA. 264** 15 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA STENDI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA TEMEKE, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 8** cha Sheria Ndogo hizi hakiainishi wakati wa tukio la utekelezaji wa sharti la Muda wa ziada ambao Gari halitakiwi kuwepo stendi, kama ni wakati wa muda wa kuondoka au muda wa kuegesha baada ya saa za kazi kuisha	**Kifungu cha 8** kifanyiwe marekebisho kwa kuweka bayana wakati stahiki wa matumizi ya masharti ya muda husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					au Gari kutotakiwa kuonekana kabisa Stendi ndani ya muda huo ulioainishwa. Uandishi wa namna hii unaweza kuleta changamoto ya tafsiri tofauti na hivyo kuathiri utekelezaji wa sheria Ndogo hii.	
18.	**GN NA. 265** 15 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA TEMEKE, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Sheria Ndogo** hizi linalohusu kufifilisha kosa, limefanya rejea ya **Kifungu cha 15** ambacho hakipo. Rejea sahihi ni **Kifungu cha 14**. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika	**Jedwali na Kifungu cha 14** cha Sheria Ndogo hizi vifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
TOLEO NA. 26 LA TAREHE 29 JUNI, 2018						
19.	**GN NA. 279** 29 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MADINI YA UJENZI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MJI WA BABATI, 2018	SHERIA ZA FEDHA ZASERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1).**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la kwanza** la Sheria ndogo hizi halina kichwa cha habari chenye maudhui yanayoendana na **Kifungu cha 6(1)** kinacholianzisha.	**Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kuandika Kichwa chenye kubeba maudhui ya Kifungu kinacho lianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
20.	**GN NA. 280** 29 JUNI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MJI WA BABATI, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la kwanza** la Sheria ndogo hizi halina kichwa cha habari chenye maudhui yanayoendana na **Kifungu cha 4(1)** kinacholianzisha.	**Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kuandika Kichwa chenye kubeba maudhui ya Kifungu kinacho lianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
TOLEO NA. 28 LA TAREHE 13 JULAI, 2018						
21.	**GN NA. 295** 13 JULAI, 2018	THE TANZANIA FOOD, DRUGS AND COSMETICS (GOOD MANUFACTURING PRACTICE ENFORCEMENT)	THE TANZANIA FOOD, DRUGS AND COSMETICS ACT (SURA 219) **Zimetungwa chini**	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO	**Jedwali la Tatu** limetajwa kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 175(3)** ambayo haipo katika Kanuni hizi. Dosari za kiuandishi	**Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho wa kurejea Kanuni sahihi inayolianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		REGULATION, 2018	**ya Kifungu cha 122(1) (o)**		zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
22.	**GN NA. 296** 13 JULAI, 2018	THE TANZANIA FOOD, DRUGS AND COSMETICS (PHARMACOVIGILANCE) REGULATION, 2018	THE TANZANIA FOOD, DRUGS AND COSMETICS ACT (SURA 219) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 122(1) (dd)**	WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO	1. **Jedwali la Kwanza** linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 33, 36(1) (a), 38(1) na 46(1)**. Kimsingi Kanuni sahihi ni **33** na **36 (1) (a)** maudhui ya	1. **Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kuondoa rejea za Kanuni zisizo sahihi na kuweka maneno unganishi).

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Kanuni nyingine zilizorejewa haziendani na Jedwali la Kwanza. Aidha Kanuni ya **33** na **36(1) (a)** hazina maneno yanayoonyesha zinaanzisha Jedwali la Kwanza (*No connectivity*) 2. **Jedwali la Tatu** limerejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 36 (1) (c)** ambayo haipo katika Kanuni hizi. Pia Jedwali limerejea **Kanuni ya 48(1)** ambayo	2. **Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea ya Kanuni sahihi zinazolianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inahusiana na urejeshaji wa usajili na si masuala ya utoaji wa taarifa kuhusu bidhaa zenye viwango duni. 3. **Jedwali la Nne** linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 36 (2).** Rejea hii si sahihi kwa kuwa Kanuni ya **36 (2)** inafafanua mazingira ambayo ya uwasilishwaji wa *Periodic safety update* na *benefit-risk eveluation*	3. **Jedwali la Nne** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea ya Kanuni sahihi zinazolianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					report wakati **Jedwali la Nne** linaonyesha suala la *Patient Adverse Drug Reaction Alert Card.* Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
TOLEO NA. 29 LA TAREHE 20 JULAI, 2018						

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
23.	**GN NA. 314** 20 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO (AFYA NA USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YAJIJI LA ARUSHA, 2018	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA 288) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kanuni ya 6** ya Kanuni hizi inaweka katazo la kupanda mimea mirefu katika maeneo ya jiji. Kimsingi maudhui ya Kanuni hii yanazuia hata upandaji wa miti ya kawaida ambayo ni sehemu ya mimea mirefu na inayosaidia kutunza mazingira.	Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kuanisha ni aina zipi za mimea mirefu inayokatazwa kupandwa maeneo ya mjini.
24.	**GN NA. 320** 20 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO (UVUNAJI WA MAJI YA MVUA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA SHINYANGA, 2018	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA 288) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	Kanuni imeainisha kuanzishwa chini ya **Sura 288** ambayo kimsingi Sura hiyo ni Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji) na si Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Wilaya).	Kanuni ifanyiwe marekebisho kurejea **Sura sahihi ya 287**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Dosari hii ni kinyume na **Kifungu cha 39(2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1.	
25.	**GN NA. 328** 20 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA ARUSHA, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Sehemu G ya Jedwali la Kwanza** imeonesha viwango mbalimbali vya ada zinazopaswa kulipwa pasipo kuonesha ni aina zipi za vibanda vinavyopaswa kulipiwa ada hiyo.	Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kuanisha aina za Vibanda vinavyopaswa kulipwa Ada
26.	**GN NA. 332** 20 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO (ADA ZA VIBALI VYA BURUDANI) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA KIGAMBONI, 2018	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA 288) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 10 (i) (ii)** kinazungumzia kuhusu utoaji wa vibali kwa shughuli za misiba na mikusanyiko ya kidini. Mantiki ya maudhui ya	1. **Kifungu cha 10(i) (ii)** ifutwe kwa kuwa haiendani na maudhui ya Sheria Ndogo hizi

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kifungu hiki hayaendani na Sheria Ndogo hizi ambazo zinahusu masuala ya Ada na vibali vya burudani, ambapo masuala ya misiba na mikusanyiko ya kidini si sehemu ya burudani. 2. **Jedwali la Kwanza** lina makosa ya uandishi ambapo, limechanganya pamoja maneno ya kichwa habari cha **Jedwali la Pili.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika	2. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kuondoa maneno yanayorejea Jedwali la Pili.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi. 3. **Shemu ya Kumi na Nane ya Jedwali la Pili** inamchanganyiko wa viwango vya ada vinavyopaswa kulipwa kwa matumizi ya	3. **Sehemu Kuni na Nane ya Jedwali la Pili** iandikwe upya kuonesha aina mahsusi ya utozaji wa ada ya matumizi ya uwanja wa mpira.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					viwanja vya mpira, ambapo kwa upande mmoja inaweka ada ya Tsh. 500, 000/- wakati huo huo inaonesha malipo 30% kutokana na mapato yaliyoingizwa. Utaratibu huu wa utozaji wa viwango vya ushuru ni Kinyume na na masharti ya **Kifungu cha 43 (2) (a)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					viwango vya ada au tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*)	
27.	**GN NA. 336** 20 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO (USHURU WA MAEGESHO) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA KIGAMBONI, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo hi hizi linaweka viwango vya ushuru kwa maeneo ya maegesho maalum, pasipo kuanisha viwango hivyo vitakuwa kwa kipindi gani. Utaratibu huu ni Kinyume na na masharti ya **Kifungu cha 43 (2) (e)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka	**Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kuanisha muda husika wa ushuru huo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka viwango vya ada au tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*)	
TOLEO NA. 30 LA TAREHE 27 JULAI, 2018						
28.	**GN NA. 344** 27 JULAI, 2018	THE FAIR COMPETITION, RULES 2018	THE FAIR COMPETITION ACT (SURA 285) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 99**	WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI	1. **Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi halifanyi rejea ya Kanuni inayolianzisha, ambayo ni **Kanuni ya 8.** 2. **Kanuni ya 10(1) (b)** ya Kanuni hizi inataja **Fomu FCC.1** bila kufanya rejea ya **Jedwali la**	1. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Kanuni ya 8** inayolianzisha. 2. **Kanuni ya 10(1) (b)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Jedwali la**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kwanza lenye kuhusika na Fomu hiyo. 3. **Kanuni ya 10 (10)** ya Kanuni hizi inataja **Fomu FCC.2** bila kufanya rejea ya **Jedwali la kwanza** lenye kuhusika na Fomu hiyo. 4. **Fomu FCC.2** katika **Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi inafanya rejea ya **Kanuni ya 50(6)** badala ya kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 50(5).**	**Kwanza.** 3. **Kanuni ya 10 (10)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya Jedwali la Kwanza. 4. **Fomu FCC.2** katika Jedwali la Kwanza lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 50(5).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					5. **Kanuni ya 50(3**) yenye kuanzisha **Fomu FCC.4C** katika Jedwali la Kwanza, haina maneno ya Rejea ya Jedwali husika na hivyo kuathiri usoma wakati wa rejea kwa kukosa Muunganiko wa maudhui husika. 6. **Fomu FCC.6** katika **Jedwali la Kwanza** inafanya rejea ya **Kanuni ya 51(13)** ambayo haipo. Rejea sahihi ni **Kanuni ya 52(3) (a)** ikisomwa pamoja	5. **Kanuni ya 50(3)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Jedwali la kwanza** lenye kuhusika na **Fomu FCC.4C.** 6. **Fomu FCC.6** katika **Jedwali la Kwanza** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 50(12) na 52(3) (a).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					na **Kanuni ya 50(12)** zenye kuanzisha fomu husika. 7. **Kanuni ya 45** yenye kuanzisha **Fomu FCC.9** katika Jedwali la Kwanza, haina maneno ya Rejea ya Jedwali husika na hivyo kuathiri usomaji wakati wa rejea kwa kukosa Muunganiko wa maudhui husika. 8. **Kanuni ya 35(1)** yenye kuanzisha **Fomu FCC.11** na **Fomu FCC.12** katika	7. **Kanuni ya 45** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Jedwali la Kwanza.** 8. **Kanuni ya 35(1)** ifanyiwe Marekebisho kwa kufanya rejea ya

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali la Kwanza, haifanyi rejea ya Jedwali husika na hivyo kuathiri usomaji kwa kukosa Muunganiko wa Maudhui. 9. **Kanuni ya 36(5)** haina rejea yenye kuunganisha maudhui yake na **Fomu FCC.14** pamoja na Jedwali la Kwanza, yenye kufanya rejea ya kuanzishwa chini ya Kanuni hiyo. 10. **Fomu FCC.14A** katika **Jedwali la Kwanza** inarejea	**Jedwali la kwanza.** 9. **Kanuni ya 36(5)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya Rejea ya **Fomu FCC.14** pamoja **Jedwali la Kwanza** lenye kuhusika na fomu husika. 10. **Fomu FCC.14A** katika **Jedwali la Kwanza** ifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 36(3**) ambayo siyo sahihi. Rejea sahihi ni **Kanuni ya 36(4).** 11. **Fomu FCC.14B** katika **Jedwali la Kwanza** inarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 36(4)** ambayo siyo sahihi. Rejea sahihi ni **Kanuni ya 36(6)** 12. **Kanuni ya 42(14)** haifanyi rejea yenye kuunganisha maudhui yake na **Fomu FCC.18** na	marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 36(4).** 11. **Fomu FCC.14B** katika **Jedwali la Kwanza** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 36(6).** 12. **Kanuni ya 42(14)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya kuanzisha **Fomu**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Fomu FCC.15 katika Jedwali la kwanza ambazo zimeanzishwa chini ya Kanuni hiyo. 13. **Kanuni ya 47(1)** haifanyi rejea ya kuunganisha maudhui yake na **Fomu FCC.16** katika **Jedwali la Kwanza,** yenye kuanzishwa chini ya Kanuni hiyo. 14. **Kanuni ya 48(6) (a) (ii)** haifanyi rejea ya kuunganisha maudhui yake na **Fomu FCC.17** katika	**FCC.18** na **Fomu FCC.15** katika **Jedwali la Kwanza.** 13. **Kanuni ya 47(1)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Fomu FCC.16** katika **Jedwali la Kwanza.** 14. **Kanuni ya 48(6) (a) (ii)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Fomu FCC.17**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali la Kwanza, yenye kuanzishwa chini ya Kanuni hiyo. 15. **Fomu FCC.19** katika **Jedwali la Kwanza** inafanya rejea ya **Kanuni ya 50(12)** ambayo siyi sahihi. Rejea sahihi ya Kanuni inayoianzisha Fomu hiyo ni **Kanuni ya 50(11).** 16. **Jedwali la Pili la** Kanuni hizi halina rejea ya Kanuni inayolianzisha, ambayo ni **Kanuni ya 70** kwa mujibu	katika **Jedwali la Kwanza.** 15. **Fomu FCC.19** katika **Jedwali la kwanza** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 50(11).** 16. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Kanuni ya 70.** Aidha, **Kanuni**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					wa maudhui ya Kanuni hiyo. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, ya **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	**hiyo ya 70** ifanye rejea ya kuunganisha maudhui yake na **Jedwali la Pili** ili kurahisisha usomaji.
29.	**GN NA. 345** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA STENDI ZA MABASI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA290)	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. Kuna makosa ya kiuandishi (mpangilio wa vifungu vidogo) katika Kifungu cha	1. Marekebisho yafanyike katika Vifungu vidogo vya **Kifungu cha 4** cha Sheria ndogo

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		PANGANI, 2018	**Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**		4 ambapo **kifungu kidogo cha 2(4(2**) kimeachwa bila hoja. 2. **Kifungu cha 7(3)** kina dosari ya kimantiki kutokana na uandishi wake, kwa sababu Kifungu hicho kinatumia maneno "***Kwa namna yoyote ile***" halmashauri haitawajibika kwa makosa yaliyotokea wakati	hizi kwa kuandikiwa upya/kupangiliwa vizuri kwa kuzingatia hoja husika. 2. **Kifungu cha 7(3)** kifanyiwe marekebisho kwa kuandikwa upya.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					wa ukusanyaji wa ushuru au ukamataji wa magari. Matumizi ya Maneno hayo yanaondoa maana ya uwepo wa **Kifungu kidogo cha (4)** kinachoonyesha wajibu wa halmashauri iwapo wamefanya makosa ya uzembe wakati wa ukusanyaji wa ushuru au ukamataji wa magari, kwakuwa halmashauri imeshajiondoa kwa	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kutumia maneno "***Kwa namna yoyote ile***" chini ya **Kifungu 7(3)** 3. **Jedwali la Tatu** la Sheria Ndogo hizi limefanya rejea ya **Kifungu cha 14** ambacho hakipo. Rejea sahihi ilitakiwa kuwa **kifungu cha 13.**	3. **Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kifungu cha 13.**
30.	**GN NA. 346** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU ZA MAZAO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA PANGANI, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. Sheria Ndogo hii ina dosari za kiuandishi ambapo imebainika kuwa na Majina ya Halmashauri mbili kwa wakati mmoja, yaani:- **Sheria**	1. Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kwa kufuta jina la Halmashauri ya Muleba.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Wilaya ya Muleba na **Sheria Ndogo za (Ushuru wa Mazao) za Halmashauri ya Wilaya ya Pangani.** Kimsingi, hizi ni Sheria hizi zimetungwa na kusainiwa na Halmashauri ya Pangani. 2. Kuna makosa ya kiuandishi (mpangilio wa vifungu vidogo) katika **Kifungu cha 4** ambapo kifungu	2. Marekebisho yafanyike katika Vifungu vidogo vya **Kifungu cha 4** cha Sheria ndogo hizi kwa kuandikiwa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kidogo cha 2 kimeachwa bila hoja. Aidha, hoja zilizopo kwenye kifungu kidogo cha 3 na 4 haziko bayana kama ni za kifungu kidogo kipi. 3. Uandishi wa mpangilio wa **Kifungu cha 5(2) na (3)** haujakaa vizuri kwa usomaji mzuri	upya/kupangiliwa vizuri kwa kuzingatia hoja husika. 3. **Kifungu cha 5(2)** na **(3)** vifanyiwe marekebisho kwa kuandikkwa katika mpangilio mzuri.
31.	**GN NA. 347** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA STENDI ZA MABASI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA PANGANI, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. Kuna dosari za mpangilio wa Vifungu vidogo katika **Kifungu cha 5(2) na (3)** vya sheria ndogo hizi,	1. **Kifungu cha 5(2)** na **(3)** vifanyiwe marekebisho kwa kupangiliwa vizuri.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)		ambapo kuna mpishano kati ya kifungu kidogo husika na hoja yake. 2. Kuna dosari za mpangilio wa Vifungu vidogo katika **Kifungu cha 11(2) na (3)** vya sheria ndogo hizi, ambapo kuna mpishano kati ya kifungu kidogo husika na hoja yake.	2. **Kifungu cha 11(2) na (3)** vifanyiwe marekebisho kwa kupangiliwa vizuri.
32.	**GN NA. 350** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USIMAMIZI WA SHUGHULI ZA UVUVI NA	SHERIA ZA SERIKALI ZA MITAA(MAMLAKA ZA WILAYA)	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la kwanza** la Sheria Ndogo hizi linafanya rejea ya kuanzishwa chini ya	**Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		UTUNZAJI WA RASILIMALI ZA BAHARI, PWANI, MITO NA MABWAWA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MTWARA, 2018	(SURA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**		**Kifungu cha 8** ambacho siyo sahihi. Rejea sahihi ni **Kifungu cha 7.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	ya **kifungu cha 7.**
33.	**GN NA. 351** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO NA MAGULIO) ZA	SHERIA Y FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 15(2)** cha Sheria Ndogo hizi kinatoa	1. **Kifungu cha 15(2)** kifanyiwe Marekebisho kwa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		HALMASHAURI YA WILAYA YA MTWARA, 2018	(SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**		Mamlaka kwa Mkuu wa Soko kwa kushirikiana na Kamati ya Wadau kufunga Soko kwa sababu zakidharura baada ya kutoa taarifa kwa Mkurugenzi wa Halmashauri husika. Hata hivyo, Kifungu hiki cha Sheria ndogo hizi hakitoi haki ya kupata taarifa kwa Jamii husika (Umma) kuhusu mpango wa kufunga Soko au Gulio husika, ambao ndiyo Wadau wanufaika	kuainisha sharti la kutoa taarifa kwa Umma/Jamii kabla ya kufunga Soko/Gulio husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					wa Masoko/Magulio hayo. Kifungu hiki kinakinzana na matakwa ya ***Kifungu cha 5 cha Sheria ya Kupata Habari (The Access to Information Act, 2016) ya mwaka 2016*** ikisomwa pamoja na ***Ibara ya 18 (2) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977.*** Dosari hii ni Kinyume na Masharti ya **Kifungu cha 36(1)** cha	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 2. **Kifungu cha 18** kinatoa sharti la kulipia ushuru wa Jokofu au chumba cha ubaridi bila kuainisha kiwango cha ushuru utakaolipwa kama ilivyoainishwa wazi katika **kifungu cha 17** kuhusu ushuru na Kodi ya Soko. Dosari hii inaweza kusababisha matumizi mabaya ya kifungu hiki kwa Mkusanya Kodi/Ushuru	2. **Kifungu cha 18** kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha viwango vya ushuru stahiki kwa matumizi ya Jokofu

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kukusanya zaidi ya kinachotakiwa au kukusanya kiasi kidogo tofauti na matarajio ya Halmashauri, na hivyo kuleta changamoto wakati wa utekelezaji wa Kifungu hiki. Utaratibu huu ni Kinyume na na masharti ya **Kifungu cha 43 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka viwango vya ada au	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*)	
34.	**GN NA. 352** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MULEBA, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 14** cha Sheria ndogo hizi kinafanya rejea ya **Jedwali la Tatu** ambalo halipo katika Sheria Ndogo hizi. Rejea sahihi ilitakiwa kuwa **Jedwali la Pili** lenye kuhusika na Kufifilisha Kosa.	**Kifungu cha 14** kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Jedwali la Pili.**
35.	**GN NA. 355** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (UVUVI NA USHURU WA SAMAKI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KARATU, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Kwanza** la Sheria Ndogo hizi linafanya rejea sahihi ya kuanzishwa **chini ya Kifungu cha 6(1)** pekee bila kuongeza **Kifungu cha 7(2)**	**Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kuongeza **Kifungu cha 7(2).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			7(1) na 16(1)		chenye maudhui yanayoainishwa katika Jedwali husika. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
36.	**GN NA. 356** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) ZA HALMASHAURI	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 6(3)** kinatoa sharti la kutoa Notisi kwa mdaiwa wa Kodi ya Jengo bila	**Kifungu cha 6(3)** kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha Muda wa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA WILAYA YA MULEBA, 2018	(SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**		kuainisha bayana muda wa uhai wa notisi husika ambayo Mdaiwa anatakiwa awe amelipa deni husika. Dosari hii inaweza kusababisha matumizi mabaya ya Notisi na hivyo kuathiri utekelezaji wa Kifungu hiki.	Notisi ya Kulipa deni la kodi ya Jengo.
37.	**GN NA. 357** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA PANGANI, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1)na 16**(1)	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. Kuna makosa ya kiuandishi (mpangilio wa vifungu vidogo) katika **Kifungu cha 4** ambapo **kifungu kidogo cha 2** kimeachwa bila hoja(Hoja	1. **Kifungu cha 4(2**) kifanyiwe marekebisho kwa kupangwa vizuri.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					imepishana na Kifungu kidogo husika). 2. **Kifungu cha 11(3**) hakijapangiliwa vizuri kwani hoja imepishana na kifungu kidogo husika	2. **Kifungu cha 11(3)** kifanyiwe marekebisho kwa kupangwa vizuri.
38.	**GN NA. 359** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA PANGANI, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) (y) na 16 (1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. Kuna dosari za kiuandishi baada ya **Kifungu cha 9** cha Sheria Ndogo hizi ambapo, mpangilio *(Numbering)* wa Vifungu haueleweki.	1. Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kwa kuandika upya Vifungu vinavyofuata baada ya **Kifungu cha 9** kulingana na hoja za *Marginal Notes*

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					2. **Kifungu cha 15** kinachorejewa katika Jedwali la Sheria Ndogo hizi hakina maneno ya rejea yenye kuunganisha maudhui yake na Jedwali husika.	*husika*. 2. **Kifungu cha 15** kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya Jedwali husika.
39.	**GN NA. 363** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MADINI YA UJENZI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA GEITA, 2018	SHERIA Y FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 5(3)** kinaipa uwezo Halmashauri kufunga machimbo ya madini ya Ujenzi kwa maslahi ya Halmashauri na Umma kwa ujumla. Hata hivyo, Kifungu	1. Waziri atoe ufafanuzi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					hakijaainisha tafsiri au mapana ya Maslahi ya Umma kuwa ni yapi. 2. Hoja inayofuata baada ya **Kifungu cha 8 (2)** cha Sheria Ndogo hizi hakiainishi bayana kama ni hoja inayojitegemea na hivyo inatakiwa kuwa na Kifungu kidogo kinachojitegemea au ni sehemu ya kifungu kidogo cha 2. Dosari hii ya kiuandishi inaweza kuleta	2. **Kifungu cha 8(2)** kifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					mkang'anyiko wakati wa utekelezaji wa kifungu hicho.	
40.	**GN NA. 365** 27 JULAI, 2018	SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA KASULU, 2018	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA(MAMLAKA ZA MIJI) (SURA 288) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 89**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 32** hakina rejea ya **Jedwali la Pili** linaloanzishwa chini ya kifungu hiki, ambalo linalohusu ilani ya kujenga choo. Dosari hii inaathiri muunganiko wa maudhui wakati wa usomaji.	**Kifungu cha 32** kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Jedwali la Pili.**
TOLEO NA. 31 LA TAREHE 3 AGOSTI, 2018						
41.	**GN NA. 376** 3 AGOSTI 2018	THE PETROLEUM (LIQUEFIED PETROLEUM GAS OPERATIONS)	THE PETROLEUM ACT, (SURA 392)	WIZARA YA NISHATI	**Kanuni ya 5** ya Sheria Ndogo inaweka adhabu kwa mtu	Kanuni ifanyiwe marekebisho kuondoa masharti

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		RULES, 2018	**Zimetungwa chini ya Kifungu cha 259(1))**		atakayejenga miundombinu ya Gesi pasipo kupata kibali cha EWURA kuwa atakuwa ametenda kosa na atatakiwa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni ishirini au kifungo cha kisichopungua miaka mitatu na kisichozidi miaka mitano au adhabu zote kwa pamoja. Hata hivyo adhabu inayotolewa na Kanuni hii ni tofauti na ile inayotolewa na **Kifungu cha 127 (2)** cha **Sheria ya Petroli** ambacho hakiweki	yanayokinzana na Sheria Mama.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					adhabu ya ukomo wa kifungo kwa muda wa miaka mitano. Dosari hii ni kinyume na **Kifungu cha 36 (1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria	
42.	**GN NA. 377** 3 AGOSTI 2018	THE PETROLEUM (LUBRICANTS OPERATIONS) RULES, 2018	THE PETROLEUM ACT (SURA 392) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 259(1))**	WIZARA YA NISHATI	**Jedwali la Nne** la Kanuni hizi limerejea rejea ya **Kanuni ya 17(1)** kuwa ndiyo inayolianzisha. Kanuni hiyo haipo, rejea sahihi ni **Kanuni ya 17.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu**	Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					cha 25 (2) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
43.	**GN NA. 379** 3 AGOSTI 2018	THE PETROLEUM (MARINE LOADING AND OFF LOADING OPERATIONS) RULES, 2018	THE PETROLEUM ACT (SURA 392) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 259(1))**	WIZARA YA NISHATI	**Jedwali la Pili** la Kanuni hizi limerejea rejea ya **Kanuni ya 38** kuwa ndiyo inayolianzisha. Kanuni hiyo si sahihi, rejea sahihi ni **Kanuni ya 36 (1) (2).** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa	Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
44.	**GN NA. 380** 3 AGOSTI 2018	THE PETROLEUM (WHOLESALE, STORAGE, RETAIL AND CONSUMER INSTALLATION OPERATIONS) RULES, 2018	THE PETROLEUM ACT (SURA 392) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 259(1))**	WIZARA YA NISHATI	**Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi limerejea rejea ya **Kanuni ya 69 (1)** kuwa ndiyo inayolianzisha. Kanuni hiyo haipo, rejea sahihi ni **Kanuni ya 69.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa	**Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
TOLEO NA. 32 LA TAREHE 10 AGOSTI, 2018						
45.	**GN NA. 401** 10 AGOSTI,2018	THE RAILWAY (SAFETY STANDARDS OF INFRUSTRUCTURE AND ROLLING STOCK) REGULATIONS, 2018	THE RAILWAY ACT (NA. 10/2017) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 95**	WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO	Sheria Ndogo ina makosa ya uandishi ambapo ina majina mawili tofauti yaani, ***The Social Security Regulatory Authority (Annual Levy)*** na ***The Railway (Safety Standards Of Infrustructure And Rolling Stock)***	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kufuta jina moja la ***The Social Security Regulatory Authority (Annual Levy)***.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Regulations, 2018.	
46.	**GN NA. 432** 10 AGOSTI,2018	SHERIA NDOGO ZA (KILIMO KWANZA NA USALAMA WA CHAKULA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MUFINDI, 2018	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 3** kinatoa tafsiri ya neno Mkazi kwamba pamoja na masuala mengine awe ni raia wa Tanzania. Tafsiri hii inatoa mwanya kwa mtu asiye raia wa Tanzania kuweza kukiuka masharti yaliyowekwa na Sheria Ndogo hizi na asichukuliwe hatua yoyote kwa kuwa Sheria haimgusi.	Kifungu kirekebishwe ili kuweka maneno yatakayo jumuisha na watu wasio raia ambao wanaishi na kuendesha shughuli zao katika eneo la Wilaya.
TOLEO LA 33 LA TAREHE 17 AGOSTI, 2018						
47.	**GN NA. 460** 17 AGOSTI,2018	SHERIA NDOGO ZA (USTAWI NA UDHIBITI WA	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 18** kinataja kuanzisha	Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		MIFUGO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KIBITI, 2018	WILAYA) (SURA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**		**Jedwali la Tatu** ambalo halipo katika Sheria Ndogo hizi.	kurejea **Jedwali la Pili**
48.	**GN NA. 461** 17 AGOSTI,2018	SHERIA NDOGO ZA (UDHIBITI WA BIASHARA YA MAZAO YA KILIMO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KIBITI, 2018	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Tatu** la Sheria Ndogo hizi linahusu kufifilisha kosa ambapo limerejea kuanzishwa chini ya **Kifungu cha 12**. Kimsingi Rejea ya Kifungu hicho si sahihi kwa kuwa Kifungu kinachohusu masuala ya Kufifilisha kosa **ni cha 13.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika	**Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kifungu sahihi kinacholianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
49.	**GN NA. 462** 17 AGOSTI,2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KIBITI, 2018	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo hizi linahusu kufifilisha kosa ambapo limerejea kuanzishwa chini ya **Kifungu cha 15**. Kimsingi Rejea ya Kifungu hicho si sahihi kwa kuwa Kifungu kinachohusu masuala	**Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kifungu sahihi kinacholianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ya Kufifilisha kosa **ni cha 14.** Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
50.	**GN NA. 466** 17 AGOSTI,2018	THE PUBLIC SERVICE SOCIAL SECURITY FUND (GENERAL) REGULATIONS, 2018	THE PUBLIC SERVICE SOCIAL SECURITY FUND ACT (NA. 2/2018)	OFISI YA WAZIRI MKUU	1. Kanuni hizi zina makosa ya uandishi ambapo **Kanuni ya 20 (7)** imeandikwa kwa	1. Kanuni ifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			Zimetungwa chini ya Kifungu cha 76		kurudiwa mara tatu kwa namba pamoja na kufanana kimaudhui. 2. **Fomu Na. PSSSF 11** ya Sheria Ndogo hizi inahusu Fomu ya fao la kustaafu ambapo limerejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 23(3)**. Kimsingi Rejea hiyo si sahihi kwa kuwa Kanuni inayohusu masuala ya maombi ya fao la kustaafu ni **20(3)(a)**. 3. **Fomu Na. PSSSF 14**	2. **Fomu Na. PSSSF 11** ifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi inayoanzisha fomu hiyo. 3. **Fomu Na. PSSSF**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ya Sheria Ndogo hizi inahusu Fomu ya maombi ya fao la kifo ambapo limerejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 5(c)**. Kimsingi Rejea hiyo si sahihi kwa kuwa haipo katika Kanuni hizi. 4. **Fomu Na. PSSSF 16** ya Sheria Ndogo hizi inahusu Fomu ya maombi ya kurejeshewa michango kwa wanaoondoka nchini, ambapo limerejea	**14** ifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi inayoanzisha fomu hiyo. 4. **Fomu Na. PSSSF 16** ifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi inayoanzisha fomu hiyo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 20(7) na (8)**. Kimsingi Rejea ya **Kanuni ya 20(8)** si sahihi kwa kuwa haipo katika Kanuni hizi. 5. **Fomu Na. PSSSF 17** ya Sheria Ndogo hizi inahusu Fomu ya taarifa ya kulipwa zaidi/kupunjwa ambapo imerejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 6(1)**. Kimsingi Rejea hii si sahihi kwa kuwa Kanuni hiyo inaanzisha **Fomu**	5. **Fomu Na. PSSSF 17** ifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi inayoanzisha fomu hiyo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Na. PSSSF 4, Kanuni sahihi ni **36 (1)**. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA KUMI NA TATU WA BUNGE						
TOLEO NA. 36 LA TAREHE 7 SEPTEMBA, 2018						
51.	**GN NA. 493**	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA	SHERIA YA FEDHA	OFISI YA RAIS	**Kifungu cha 6(3)** kinatoa sharti la kutoa	**Kifungu cha 6(3)** kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	7 Septemba,2018	MAJENGO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA BAHI), 2018	ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) (e) na 16 (1)**	(TAMISEMI)	Notisi kwa mdaiwa wa Kodi ya Jengo bila kuainisha bayana muda wa uhai wa notisi husika ambayo Mdaiwa anatakiwa awe amelipa deni husika. Dosari hii inaweza kusababisha matumizi mabaya ya Notisi na hivyo kuathiri utekelezaji wa Kifungu hiki.	marekebisho kwa kuainisha Muda wa Notisi ya Kulipa deni la kodi ya Jengo.
TOLEO NA. 37 LA TAREHE 14 SEPTEMBA, 2018						
52.	**GN NA. 496** 14 Septemba,2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA KUEGESHA MAGARI, PIKIPIKI NA BAJAJI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo kinatoa tafsiri ya neno vyombo vya usafiri kuhusisha magari na pikipiki za matairi matatu, ikiwa	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kwa kuongeza neno pikipiki ya magurudu mawili katika Tafsiri

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		MSALALA, 2018	**ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**		na maana kuwa ndio vyombo vitakavyostahili kulipa ushuru wa maegesho. Hata hivyo licha ya kutambua vyombo hivyo kuwa ndio vyombo vya usafiri, Sheria Ndogo pia inataja pikipiki za magurudumu mawili kuwa ni sehemu ya vyombo vitakavyolipiwa ushuru pamoja na kwamba havipo katika tafsiri ya neno vyombo vya usafiri.	ya neno "**Vyombo vya usafiri**"
53.	**GN NA. 498** 14	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO ZA	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 6 (3)** kinatoa utaratibu kwa	**Kifungu cha 6(3)** kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	SEPTEMBA,2018	HALMASHAURI YA WILAYA YA MSALALA, 2018	(SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**		Halmashauri kutoa notisi kwa mdaiwa wa kodi ya jengo pasipo kuainisha bayana notisi hiyo itadumu kwa muda gani. Hii ni tofauti na utaratibu mzuri ulioainishwa na **Kifungu cha 7(3) (i)** cha **Sheria Ndogo za (Kodi Ya Majengo) za Halmashauri ya Wilaya ya Biharamulo, 2018 GN. 501** inayoainisha muda wa notisi kuwa ni siku kumi na nne (14).	marekebisho ili kuonyesha muda katika Notisi.
54.	**GN NA. 500** 14 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA NYUMBA ZA KULALA WAGENI)	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 6(2)** cha Sheria Ndogo kinaweka katazo la	**Kifungu cha 6(2)** kifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MSALALA, 2018	(SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**		kitanda kimoja kutotumika na watu wawili au zaidi wa jinsia moja. Kifungu hakijazingatia uhalisia kwamba kitanda kinaweza kutumiwa na mama na mtoto mdogo wa Kike au baba na mtoto wake mdogo wa kiume.	
55.	**GN NA. 502** 14 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA BIHARAMULO, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	Sheria Ndogo ina makosa ya mpangilio wa *Marginal Notes* ambapo maelezo ya **Kifungu cha 11** yamewekwa katika **Kifungu cha 10** na yale ya **Kifungu cha 12** kuhusu kufuta Sheria	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho kwa kuweka *Marginal notes* .

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ya mwaka 2014 yamewekwa katika **Kifungu cha 11** kinachohusu kufifilisha kosa.	
56.	**GN NA. 504** 14 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MADINI YA UJENZI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA UKEREWE, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 5(3)** cha Sheria Ndogo hizi kinatoa sharti kuwa, Halmashauri itakuwa na uwezo wa kufunga machimbo yoyote ya madini ya ujenzi kama itaona kufanya hivyo ni **kwa maslahi ya Halmashauri na umma kwa ujumla.** Kifungu hiki hakijaweka bayana aina ya maslahi ya Umma yanayokusudiwa	**Kifungu cha 5(3)** kifanyiwe marekebisho ili kufafanua dhana ya maslahi ya umma.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					katika Sheria hii na wala sheria haitoi tafsiri ya mantiki ya Maslahi ya Umma, ili kuepuka matumizi mabaya ya Mamlaka hayo wakati wa utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi.	
57.	**GN NA. 512** 14 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA KONDOA, 2018	SHERIA ZA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA 288) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 89**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 4** kinaeleza kuwa Halmashauri itaamuua ni kiasi gani cha mifugo kinapaswa kufugwa katika maeneo mbalimbali. Kimsingi Kifungu kutoweka idadi ya mifugo inayotakiwa	1. **Kifungu cha 4(1)** kifanyiwe marekebisho ili kubainishi takwa la idadi ya mifugo pamoja na vipimo halisi vya maeneo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inaweza kupelekea matumizi kwa kila mwenye mamlaka ya utekelezaji wa Sheria hii kutekeleza vile anavyoona inafaa. 2. **Kifungu cha 5 (e)** cha Sheria Ndogo kinaweka katazo kwa mfugaji kufuga mifugo mingi katika eneo dogo. Kimsingi kifungu hakionyeshi ni mifugo mingapi inapaswa kuwa katika eneo la ukubwa fulani, hii inaweza kuleta changamoto ya	2. **Kifungu cha 5(e)** kifanyiwe marekebisho ili kubainishi takwa la idadi ya mifugo pamoja na vipimo halisi vya maeneo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					namna utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi kwa kuwa kila mtu anaweza kutekeleza Kifungu hiki kwa jinsi atakavyoona inafaa. 3. **Kifungu cha 6(1)** cha Sheria Ndogo kinaweka wajibu wa kufungua sauti ya muziki kwa kiwango cha chini. Utaratibu unaowekwa chini ya Sheria hii hauonyeshi kiwango cha chini ni kipi.	3. Kifungu kifanyiwe marekebisho kuweka wazi masharti yanayokusudiwa.
58.	**GN NA. 513**	SHERIA NDOGO ZA (ADA YA	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA	OFISI YA RAIS	1. **Kifungu cha 9(1)** kinatoa sharti la	1. **Kifungu cha 9 (1)** kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	14 Septemba, 2018	VIBALI VYA BURUDANI) ZA HALMASHAURI YA MJI WA KONDOA, 2018	MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya vifungu vya 6(1) na 16(1)**	(TAMISEMI)	muda wa kuonesha sinema, kwamba utakuwa ni kwa siku ya jumamosi na jumapili tu kuanzia saa saba mchana hadi saa kumi na mbili jioni. Masharti ya kifungu hiki hayazingatii uhalisia kwamba **Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo hizi limeweka ada ya shilingi 15,000/- kwa muonesha sinema au video, hivyo iwapo muonesha video akibanwa siku za kuonesha video au sinema anaweza	marekebisho kuondoa sharti la siku za kuonyesha sinema.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kushindwa kulipa ada hiyo. Aidha masharti ya kifungu hiki ni kupunguza wigo wa Halmashauri kukusanya ushuru mwingi zaidi. 2. **Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo halioneshi malipo ya ada mbalimbali iwapo yanalipwa kwa siku, mwezi au mwaka. Utaratibu huu wa utozaji wa viwango vya ushuru ni Kinyume na na masharti ya **Kifungu**	2. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kuanisha kipindi cha malipo ya ada husika

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					cha 43 (2) (a) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka viwango vya ada au tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*)	
59.	**GN NA. 514** 14 Septemba,2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MAEGESHO YA MAGARI) ZA HALMASHAURI YA MJI WA KONDOA, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya vifungu vya 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo kinatoa tafsiri ya neno vyombo vya usafiri kuhusisha magari na pikipiki za matairi matatu tu ikiwa na maana kuwa ndio vyombo vitakavyostahili kulipa	**Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo kifanyiwe marekebisho kwa kuongeza neno pikipiki ya magurudu mawili katika Tafsiri ya neno "**Vyombo vya usafiri**"

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ushuru wa maegesho. Hata hivyo licha ya kutambua vyombo hivyo kuwa ndio vyombo vya usafiri, Sheria Ndogo inataja inataja pia pikipiki za magurudumu mawili kuwa ni sehemu ya vyombo viatakavyolipiwa ushuru pamoja na kwamba havipo katika tafsiri ya Neno vyombo vya usafiri.	
TOLEO NA. 38 LA TAREHE 21 SEPTEMBA, 2018						
60.	**GN NA. 524** 21 Septemba, 2018	THE COMMISSION OF HUMAN RIGHTS AND GOOD	THE COMMISSION FOR HUMAN RIGHTS AND GOOD GOVERNANCE	WIZARA YA KATIBA NA SHERIA	1. Tafsiri ya maneno *Chairman* na *Vice - Chairman* inakosa msingi wa Kikatiba	1. Kanuni ifanyiwe kwa kufanya rejea ya Ibara husika ya Katiba na Kifungu

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		GOVERNANCE (APPOINTMENTS PROCEDURE FOR COMMISSIONERS) REGULATIONS, 2018	ACT (SURA 391) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(4)**		na Kisheria kwa kuwa haifanyi rejea ya **Ibara ya 129(2)(a)-(b)** ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania pamoja na **Kifungu cha 7 (1) (a)** cha Sheria ya Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, Sura 391. Ni vema tafsiri ya maneno hayo ingezingatia rejea ya tafsiri ya maneno Kamishna na Makamishna Wasaidizi iliyorejea Katiba ya nchi na Sheria Mama	cha Sheria Mama husika ili kuainisha msingi wa maneno hayo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kwakuwa maneno husika ni zao la sheria hizo. Hivyo basi tafsiri iliyotolewa na Kanuni inakinzana na **Kifungu cha 39** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1. 2. **Kanuni ya 7(1)** ya Kanuni hizi inatoa sharti kuwa, hatua ya kuutangazia umma orodha ya Majina ya walioomba nafasi za Ukamishna itaruhusu umma/Wananchi kuwasilisha maoni	2. **Kanuni ya 7(1)** ifanyiwe marekebisho kuweka sharti la haki ya kusikilizwa

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					yao kwa Katibu wa Kamati ya Uteuzi dhidi Majina husika. Aidha, **Kanuni ya 7(2)** inatamka kuwa Kamati ya Uteuzi inaweza kukubaliana na Maoni ya Wananchi/Umma na kuyafanyia kazi kwa namna itakavyoona inafaa. Maoni ya Kamati ni kuwa, Kanuni hii haiainishi utaratibu na vigezo vitakavyotumika kukataa au kukubali maoni ya Wananchi wala haitoi	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					utaratibu utakaowezesha Mwombaji wa Ukamishna aliyetajwa au kutolewa maoni hasi dhidi yake kupata haki ya kujitetea kabla ya Kamati ya Uteuzi kufanya maamuzi. Maoni ya Kamati ni kuwa, kama utaratibu wa uchujaji wa Majina ya walioomba Ukamishna utatumika kama ulivyo chini ya **Kanuni ya 7** ya Kanuni hizi, basi ni vyema Kanuni	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ingeainisha na kuzingatia haki ya kujitetea kwa mujibu ya **Ibara ya 13(6) (a)** ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania (1977).	
61.	**GN NA. 525** 21 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NEWALA, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Vifungu vya 7(1) (z) na 16(1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. Kutokana na kushabihiana kwa maudhui ya **kifungu cha 6** na **8** vya Sheria Ndogo hizi kuhusu utozaji wa Ushuru wa Huduma kwa kiwango kisichozidi 0.3% na namna ya kukusanya ushuru huo, **Kifungu cha 8**	1. **Kifungu cha 6** na **8** vifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kilitakiwa kuwa kifungu kidogo cha **Kifungu cha 6** kwa lengo la kuleta mtiririko mzuri wa uandishi kwa mantiki bora ya usomaji, uandishi ambao umezingatiwa vizuri katika **Kifungu cha 4** cha **Sheria Ndogo GN. Na. 515** inayohusu **Ushuru wa Huduma ya Halmashauri ya Mji wa Kondoa**. 2. **Kifungu cha 8 (2)** cha Sheria Ndogo hizi kinarejea Jedwali la kwanza	2. **Kifungu cha 8(2)** kifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					lenye kuainisha viwango vya ushuru wa huduma. Kimsingi, hakuna Jedwali la kwanza katika sheria ndogo hizi lenye kuainisha maudhui hayo. 3. Sheria Ndogo hizi zina Jedwali moja lakini limeandikwa Jedwali la kwanza kama lilivyoanzishwa chini ya **Kifungu cha 11**, kana kwamba kuna Jedwali zaidi ya moja katika sheria ndogo hizi.	3. Uandishi wa **Kifungu cha 11** na Jedwali la kwanza ufanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
62.	**GN NA. 526** 21 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NEWALA, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya vifungu 16(1), 18(1) (c) na (e)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 14** cha Sheria Ndogo hizi kinafanya rejea ya Jedwali la tatu kuhusu kufifilisha kosa badala ya Jedwali la Sita lenye hoja husika. 2. **Jedwali la Saba** linafaya rejea ya **Kifungu cha 4(2)** ambacho hakipo. Rejea sahihi ilitakiwa kuwa **Kifungu cha 7(3)(i).** 3. **Jedwali la Nane** linafanya rejea ya **kifungu cha 4(3)** ambacho hakipo. Rejea sahihi ilitakiwa	1. **Kifungu cha 14** kifanyiwe marekebisho 2. **Jedwali la Saba** lifanyiwe marekebisho. 3. **Jedwali la Nane** lifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kuwa kifungu cha 7(4).	
					4. **Jedwali la Saba** la Sheria Ndogo hizi lina jina la Sheria Ndogo za Halmashauri ya Wilaya ya Newala (Kodi ya Majengo) za mwaka 2017 wakati sheria ndogo hizi ni za mwaka 2018.	4. Uandishi wa Jedwali la Saba ufanyiwe marekebisho
					5. **Jedwali la Nane** la Sheria Ndogo hizi lina jina la Sheria Ndogo za Halmashauri ya Wilaya ya Newala(Kodi ya	5. Uandishi wa **Jedwali la Nane** ufanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Majengo) za mwaka 2016 wakati sheria ndogo hizi ni za mwaka 2018. 6. **Kifungu cha 7(3)(i)** cha sheria Ndogo hizi kinarejea Jedwali la Sita kuhusu hati ya Madai, hoja ambayo kimsingi, iko chini ya Jedwali la Saba kwakuwa Jedwali la Sita lina hoja ya Kufifilisha kosa. 7. **Kifungu cha 7(4)** kinafanya rejea ya Jedwali la Saba kuwa ndilo lenye	6. **Kifungu cha 7(3)(i)** kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Jedwali la Saba. 7. **Kifungu cha 7(4)** kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					hoja ya Hati ya Dalali wa Mahakama, wakati hoja hiyo imeanishwa katika Jedwali la Nane. 8. **Kifungu cha 8(1)** cha Sheria Ndogo hizi inaanzisha Fomu Maalum itakayo andaliwa na Halmashauri itakayo tumiwa na kila Muuzaji wa Jengo ua Majengo kwa lengo la kuthibitisha kuwa jengo linalouzwa halina deni la kodi ya Majengo.	sahihi ya Jedwali la Nane. 8. Kuanzishwe Jedwali litakaloainisha maudhui ya Fomu Maalum inayoanzishwa chini ya **Kifungu cha 8 (1)**.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Maoni ya Kamati ni kuwa, kwa kuwa Fomu na Majedwali ni sehemu ya Sheria kwa mujibu wa Kifungu cha 25 cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1, ni vyema fomu hiyo inayoanzishwa chini ya Sheria Ndogo hizi ingeainishwa rasmi katika Jedwali la Sheria Ndogo hizi kwa lengo la kuraihisha utekelezaji bora wa masharti ya Sheria Ndogo hizi.	
63.	**GN NA. 529**	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA	OFISI YA RAIS	1. **Kifungu cha 19**	1. Sheria iainishe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	21 Septemba, 2018	MASOKO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NEWALA, 2018	MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya vifungu vya 7(1) na 16(1)**	(TAMISEMI)	kinachorejewa katika Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi hakipo. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika Jedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi. 2. **Kifungu cha 18** cha Sheria Ndogo hizi	**kifungu cha 19**. 2. **Kifungu cha 18** kifanywe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kinatoa sharti kuwa, mtumiaji wa Jokofu/chumba cha baridi kuhifadhia bidhaa atalipa ushuru kama itakavyoamriwa na Halmashauri. Sheria Ndogo hizi kutoweka bayana viwango vya ushuru vitakavyolipwa kwa mtumiaji wa Jokofu/Chumba baridi inaweza kusababisha matumizi mabaya ya mamlaka haya wakati wa utekelezaji wa matakwa ya Sheria	marekebisho kwa kuainisha viwango vya Ushuru vitakavyolipwa kwa mtumiaji wa Jokofu/Chumba baridi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Ndogo hizi. Utaratibu huu wa utozaji wa viwango vya ushuru ni Kinyume na na masharti ya **Kifungu cha 43 (2) (a)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka viwango vya ada au tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*)	
64.	**GN NA. 531** 21 Septemba,	SHERIA NDOGO ZA (UTUNZAJI WA BARABARA)	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 7** kinarejea **Jedwali la Tatu** ambalo halipo	**Kifungu cha 7** kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2018	ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NEWALA, 2018	(SURA 287) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 153**		kwa kuwa Sheria Ndogo hizi zina Jedwali moja tu.	marekebisho.
65.	**GN NA. 533** 21 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NEWALA, 2018	SHERIA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 287) **Zimetungwa chini ya kifungu 153**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 5 (f)** cha Sheria Ndogo kinaweka katazo kwa mfugaji kufuga mifugo mingi katika eneo dogo. Kimsingi kifungu hakionyeshi ni mifugo mingapi inapaswa kuwa katika eneo la ukubwa fulani, hii inaweza kuleta changamoto ya namna utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi kwa kuwa kila	1. **Kifungu cha 5(e)** kifanyiwe marekebisho ili kubainishi takwa la idadi ya mifugo pamoja na vipimo halisi vya maeneo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					mtu anaweza kutekeleza Kifungu hiki kwa jinsi atakavyoona inafaa. 2. **Kifungu cha 6 (2)** cha Sheria ndogo hizi kinatamka kuwa, Mfugo wowote utakaokamatwa ukizurura ovyo utatozwa faini na gharama nyingine zitakazojitokeza kama itakavyoamriwa na Halmashauri. Sheria ndogo hizi kutoainisha wazi viwango vya faini	2. **Kifungu cha 6 (2)** kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha viwango vya faini kwa kila Mfugo

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					vitakavyolipwa kwa kila mfugo utakaokamatwa, inaweza kukwamisha utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi hasa kutokana na matumizi mabaya ya kifungu hiki kwakukosa uwazi wa viwango vya faini zinazotakiwa kutozwa kwa mfugo. Utaratibu huu wa utozaji wa viwango vya ushuru ni Kinyume na masharti ya **Kifungu**	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					cha 43 (2) (a) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 kinachotamka kwamba iwapo Sheria Ndogo inaweka viwango vya ada au tozo, vinapaswa kuwa mahsusi/maalum (*Specific*) 3. Uandishi wa **Kifungu cha 6(3)** wa Sheria Ndogo hizi haujakamilika kwakuwa unakosa maneno yakukamilisha mantiki ya kimaudhui	3. **Kifungu cha 6(3)** kifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					iliyokusudiwa. 4. **Kifungu cha 6 (6)** hakitoi wajibu kwa Halmashauri kulipa gharama kutokana na Mfugo ulio chini ya Halmashauri kufa kwa sababu zinazotokana na Uzembe wa Halmashauri. 5. **Kifungu cha 21(g)** cha Sheria Ndogo hizi kinatoa sharti kwa kila Shule au Taasisi nyingineyo katika Wilaya ya Newala kuwa na shamba la miti lisilopungua hekta	**4. Kifungu cha 6 (6)** kifanyiwe marekebisho 5. Kifungu kifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					mbili. Maoni ya Kamati ni kuwa, ukubwa wa shamba unatakiwa unaweza kukwamisha utekelezaji wa Sheria ndogo hizi kwa kukosa uhalisia wake hasa changamoto ya upatikanaji wa hekta 2 kwa kila taasisi ndani ya eneo la Wilaya ya Newala. 6. **Kifungu cha 31** cha Sheria Ndogo hizi kinarejea Jedwali la kwanza ambalo	6. **Kifungu cha 31** kifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					halipo, kwakuwa, Sheria Ndogo hizi lina Jedwali moja tu.	
66.	**GN NA. 534** 21 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MAEGESHO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NEWALA, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya vifungu vya 7(1) (n) na 16 (1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	Kuna dosari ya uandishi katika Jedwali la Tatu linaloanzishwa chini ya Kifungu cha 10 cha Sheria Ndogo hizi, ambapo Jedwali hilo linaitwa Jedwali la Pili badala ya kuitwa Jedwali la Tatu. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria	**Jedwali la Pili** linaloanzishwa chini ya Kifungu cha 10 cha Sheria Ndogo hizi liofanyiwe marekebisho kwa kuitwa Jedwali la Tatu.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
67.	**GN NA. 536** 21 Septemba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (UVUNAJI WA MAJI YA MVUA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA LIWALE, 2018	SHERIA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 287) **Zimetungwa chini ya kifungu 153**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 10** cha Sheria Ndogo hizi kimetumia maneno Jedwali la kwanza kana kwamba Sheria Ndogo hizi zina Majedwali zaidi ya moja. Kimsingi Sheria ndogo hizi zina Jedwali moja la kufifilisha kosa.	**Kifungu cha 10** kifanyiwe marekebisho kwa kuandika neno Jedwali.
TOLEO NA. 39 LA TAREHE 28 SEPTEMBA, 2018						

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
68.	**GN NA. 540** 28 Septemba,2018	THE PETROLEUM (COMPRESSED NATURAL GAS) (SUPPLY AND MARKETING SERVICES) RULES, 2018	THE PETROLEUM ACT (SURA 392) **Zimetungwa chini ya kifungu 259(1)**	WIZARA YA NISHATI	Kanuni inaanzisha **Jedwali la Tatu** pasipo kuonyesha Kanuni inayolianzisha. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	**Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kuonyesha Kanuni inayolianzisha.
69.	**GN NA. 541**	THE PETROLEUM (NATURAL GAS)	THE PETROLEUM ACT	WIZARA YA	**Kanuni ya 43 (2)** ya Sheria Ndogo inaweka	Kanuni ifanyiwe marekebisho ili

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	28 Septemba, 2018	(PROCESSING) RULES, 2018	(SURA 392) **Zimetungwa chini ya kifungu 259(1)**	NISHATI	adhabu kwa mtu atakayejenga miundombinu ya Gesi pasipo kupata kibali cha EWURA kuwa atakuwa ametenda kosa na atatakiwa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni ishirini au kifungo cha kisichopungua miaka miwili na kisichozidi miaka mitano au adhabu zote kwa pamoja. Hata hivyo adhabu inayotolewa na Kanuni hii ni tofauti na ile inayotolewa na **Kifungu cha 127 (2)** cha **Sheria ya Petroli**	kuendeana na masharti yaliyowekwa katika **Kifungu cha 127** cha **Sheria ya Petroli, 2015**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ambacho kinaeleza adhabu isipungue miaka miwili na pia hakiweki ukomo wa juu wa adhabu wa kifungo kwa muda wa miaka mitano. Dosari hii ni kinyume na **Kifungu cha 36 (1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1.	
TOLEO NA. 40 LA TAREHE 5 OKTOBA, 2018						
70.	**GN NA. 554** 5 Oktoba, 2018	THE GRAZING – LAND AND ANIMAL FEED RESOURCES (REGISTRATION, BRANDING, LABELING AND SEALING) REGULATIONS,	THE GRAZING – LAND AND ANIMAL FEED RESOURCES ACT (SURA 180) **Zimetungwa chini ya kifungu 44**	WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI	1. **Kanuni ya 3** inatoa tafsiri ya neno ***feed additives*** tofauti na ile inayotolewa na Kifungu cha 3 cha Sheria Mama ya ***The Grazing –Land And Animal Feed Resources Act.***	1. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea tafsiri iliyotumika katika Sheria Mama

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		2018			Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1) na 39(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 2. **Kanuni ya 3** inatoa tafsiri ya neno ***package*** tofauti na ile inayotolewa na **Kifungu cha 3** cha Sheria Mama ya ***The Grazing –Land And Animal Feed Resources Act.*** Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1) na 39(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 3. **Kanuni ya 19** inatoa	2. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea tafsiri iliyotumika katika Sheria Mama 3. Kanuni ifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					adhabu kuhusu mtu atakayekiuka masharti ya ***Packaging, Branding, Labeling na sealing*** kuwa ikithibitika atapaswa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni tano au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili au adhabu zote kwa pamoja. Masharti yaliyowekwa na Kanuni hii yanakwenda kinyume na adhabu zinazowekwa na **Kifungu cha 34 (4)**	marekebisho kwa kurejea adhabu zinazotolewa katika Sheria Mama

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					cha Sheria Mama ambacho kinaweka adhabu ya faini isiyopungua shilingi milioni tatu au kifungo kisichopungua miaka miwili au adhabu zote kwa pamoja. Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1) na 39(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 4. **Jedwali la Kwanza** la kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini ya Kanuni ya 5(2) pekee pasipo kurejea pia Kanuni ya 10 na 12	4. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea **Kanuni ya 10** na **12.**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ambazo pia zinahusu **Jedwali la Kwanza**. 5. **Jedwali la Pili** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 8 (3) (f)** ambayo haipo katika Kanuni hizi. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya	5. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kanuni sahihi inayolianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
71.	**GN NA. 555** 5 Oktoba, 2018	THE GRAZING – LAND AND ANIMAL FEED RESOURCES (REGISTRATION OF ANIMAL FEED RESOURCES PRODUCTS) REGULATIONS, 2018	THE GRAZING – LAND AND ANIMAL FEED RESOURCES ACT (SURA 180) **Zimetungwa chini ya kifungu 44**	WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI	1. **Kanuni ya 3** inatoa tafsiri ya neno ***feed additives*** tofauti na ile inayotolewa na **Kifungu cha 3** cha Sheria Mama ya ***The Grazing –Land And Animal Feed Resources Act.*** Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1) na 39(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1. 2. Kanuni ina tafsiri zaidi ya moja ya neno *feed additive.*	1. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea tafsiri iliyotumika katika Sheria Mama 2. Marekebisho yafanyike ili tafsiri ziendane na Sheria Mama

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					3. **Kanuni ya 3** inatoa tafsiri ya neno ***label*** tofauti na ile inayotolewa na **Kifungu cha 3** cha Sheria Mama ya ***The Grazing –Land And Animal Feed Resources Act.*** Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1) na 39(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1. 4. **Kanuni ya 20** inatoa adhabu kuhusu mtu atakayekiuka masharti yaliyowekwa kwa mujibu wa Kanuni hizi kuwa ikithibitika atapaswa kulipa	3. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea tafsiri iliyotumika katika Sheria Mama 4. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea adhabu inayotolewa na Sheria Mama

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					faini isiyopungua shilingi milioni tano au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili au adhabu zote kwa pamoja. Adhabu hii haipo kwa mujibu wa adhabu zinazotolewa na Sheria Mama. Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1.	
72.	**GN NA. 588** 5 Oktoba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA ZA HALMASHAURI	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	Sheria Ndogo ina dosari za uandishi wa namba za vifungu	Sheria Ndogo ifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA JIJI LA ARUSHA), 2018	(SURA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 6(1) (u) na 16(1)**		vinavyofuata baada ya **Kifungu cha 9**. Hali hii inaweza kuleta changamoto ya usomaji mzuri na pia kufanya rejea ya vifungu husika.	
TOLEO NA. 41 LA TAREHE 12 OKTOBA, 2018						
73.	**GN NA. 606** 12 Oktoba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MADINI YA UJENZI) ZA HALMASHAURI YA MJI WA KAHAMA, 2018	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290) **Zimetungwa chini ya Vifungu vya 6 (1) na 16 (1)**	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	1. **Kifungu cha 4** kinaeleza kuwa Halmashauri itaamuua ni kiasi gani cha mifugo kinapaswa kufugwa katika maeneo mbalimbali. Kimsingi Kifungu kutoweka idadi ya mifugo inayotakiwa	1. **Kifungu cha 4(1)** kifanyiwe marekebisho ili kubainishi takwa la idadi ya mifugo pamoja na vipimo halisi vya maeneo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inaweza kupelekea matumizi kwa kila mwenye mamlaka ya utekelezaji wa Sheria hii kutekeleza vile anavyoona inafaa. 2. **Kifungu cha 5 (3)** cha Sheria Ndogo hizi kinatoa sharti kuwa, Halmashauri itakuwa na uwezo wa kufunga machimbo yoyote ya madini ya ujenzi kama itaona kufanya hivyo ni **kwa maslahi ya Halmashauri na umma kwa ujumla.**	2. Kifungu kifanyiwe marekebisho ili kufafanua dhana ya maslahi ya umma.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Kifungu hiki hakijaweka bayana aina ya maslahi ya Umma yanayokusudiwa katika Sheria hii na wala sheria haitoi tafsiri ya mantiki ya Maslahi ya Umma, ili kuepuka matumizi mabaya ya Mamlaka hayo wakati wa utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi.	
74.	**GN NA. 607** 12 Oktoba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO, MAGULIO NA MINADA) ZA HALMASHAURI	SHERIA YA FEDHA ZA SERIKALI ZA MITAA (SURA 290)	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	Sheria Ndogo ina dosari ya mpangilio wa **Kifungu cha 20** pamoja na maelezo yanayoeleza maudhui	Kifungu kifanyiwe marekebisho kuondoa dosari hiyo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA MJI WA KAHAMA, 2018	**Zimetungwa chini ya Vifungu vya 6 (1) na 16 (1)**		ya kifungu (*Marginal notes*)	
TOLEO NA. 43 LA TAREHE 26 OKTOBA, 2018						
75.	**GN NA. 633** 26 Oktoba, 2018	THE GRAZING LAND AND ANIMAL FEED RESOURCES (IMPORT AND EXPORT OF ANIMAL FEED RESOURCES) REGULATIONS 2018	THE GRAZING-LAND AND ANIMAL FEED RESOURCES ACT (SURA 180) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 44**	WIZARA YA MIFUGO NA UVUVI	1. **Kanuni ya 20** inatoa adhabu kuhusu mtu atakayekiuka masharti ya yaliyowekwa kwa mujibu wa Kanuni hizi kuwa ikithibitika atapaswa kulipa faini isiyopungua shilingi milioni tano au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili au adhabu zote kwa pamoja. Adhabu hii haipo kwa mujibu wa adhabu	1. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea adhabu inayotolewa na Sheria Mama

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					zinazotolewa na Sheria Mama. Dosari hii ni kunyume na **Kifungu cha 36(1)** vya Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura 1 2. **Jedwali la Pili** la kanuni hizi lina dosari ya Kanuni inayolianzisha, ambapo linatajwa kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 5(3)** badala ya **Kanuni 5(4)** ambayo ni sahihi. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika	2. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kurejea **Kanuni ya 5 (4)**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi. 3. **Jedwali la Kumi na Tatu** la kanuni hizi lina dosari ya Kanuni inayolianzisha, ambapo linatajwa kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 7(7)** badala ya **Kanuni**	3. **Jedwali la Kumi na Tatu** lifanyiwe marekebisho kurejea **Kanuni ya 7 (8)**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					7(8) ambayo ni sahihi. Dosari za kiuandishi zilizojitokeza katika majedwali zinaathiri usomaji mzuri wa Sheria aidha, **Kifungu cha 25 (2)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria kinatamka wazi kuwa, Majedwali na Fomu zake ni sehemu ya Sheria husika, hivyo uandishi wake ni lazima uwe sahihi.	
76.	**GN NA. 646** 26 Oktoba, 2018	SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)	OFISI YA RAIS (TAMISEMI)	**Kifungu cha 5 (e)** cha Sheria Ndogo kinaweka katazo kwa mfugaji kufuga mifugo	**Kifungu cha 5(e)** kifanyiwe marekebisho ili kubainishi takwa la

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA WILAYA YA MTWARA, 2018	(SURA 287) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 153**		mingi katika eneo dogo. Kimsingi kifungu hakionyeshi ni mifugo mingapi inapaswa kuwa katika eneo la ukubwa fulani, hii inaweza kuleta changamoto ya namna utekelezaji kwakuwa kila mtu anaweza kutekeleza Kifungu hiki kwa jinsi atakavyoona inafaa.	idadi ya mifugo pamoja na vipimo halisi vya maeneo.

Kimetayarishwa na Kupigwa Chapa na
Idara ya Taarifa Rasmi za Bunge
OFISI YA BUNGE
DODOMA, TANZANIA.